

NORBERG

Norbergs Kommun

DELÅRSRAPPORT 2017-08-31
MED
RESULTATPROGNOS 2017-12-31

*Norberg - den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla.
Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling.*

Befolkning	201706	201606	201506
Folkmängd 30 juni	5 816	5 767	5 759
Inflyttning	280	291	320
Utflyttning	-254	-316	-281
<i>Flyttningsnetto</i>	26	-25	39
Födda	31	25	36
Avlidna	-36	-37	-35
<i>Födelsenetto</i>	-5	-12	1
Förändring jämfört med årsskiftet	21	-37	40

Källa: SCB/KIR

Ekonomi (mkr)	201708	201608	201508
Verksamheten			
Nettokostnader	-187,5	-197,3	-175,7
Avskrivningar	-7,7	-7,0	-7,4
Skatteintäkter	174,4	164,7	163,6
Generella statsbidrag	53,2	77,7	41,3
Finansiella poster	-1,1	-1,2	-1,4
Resultat	31,6	36,9	20,4
Investeringar			
Nettoinvesteringar	20,1	9,7	3,2

Skatter och avgifter (%)	2017	2016	2015
Kommunalskatt	22,66	22,66	22,66
Landstingsskatt	10,88	10,88	10,88
Församlingsavgift	1,29	1,29	1,29
Begravningsavgift	0,33	0,33	0,33
Summa	35,16	35,16	35,16

Tillgångar och skulder (mkr)	201708	201608	201508
Anläggningstillgångar	166,7	152,4	135,8
Omsättningstillgångar	161,7	150,6	113,9
Långfristiga skulder*	78,0	89,7	90,7
Kortfristiga skulder	107,1	95,8	64,1
Eget kapital	117,5	89,9	68,0
Soliditet	35,5	29,7%	27,3%

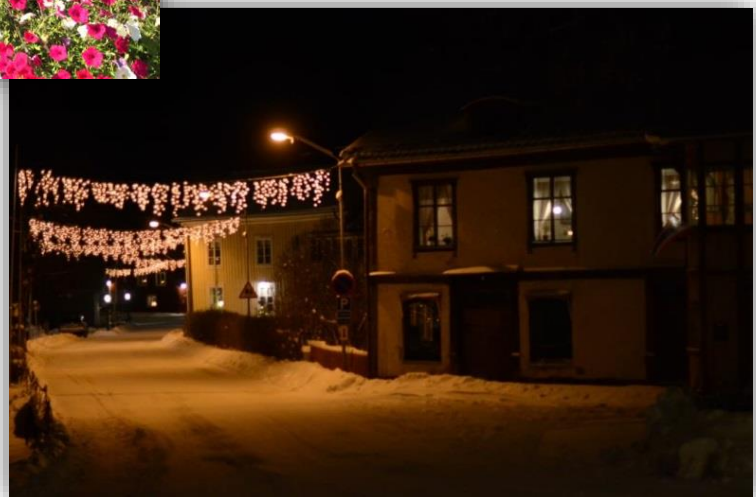
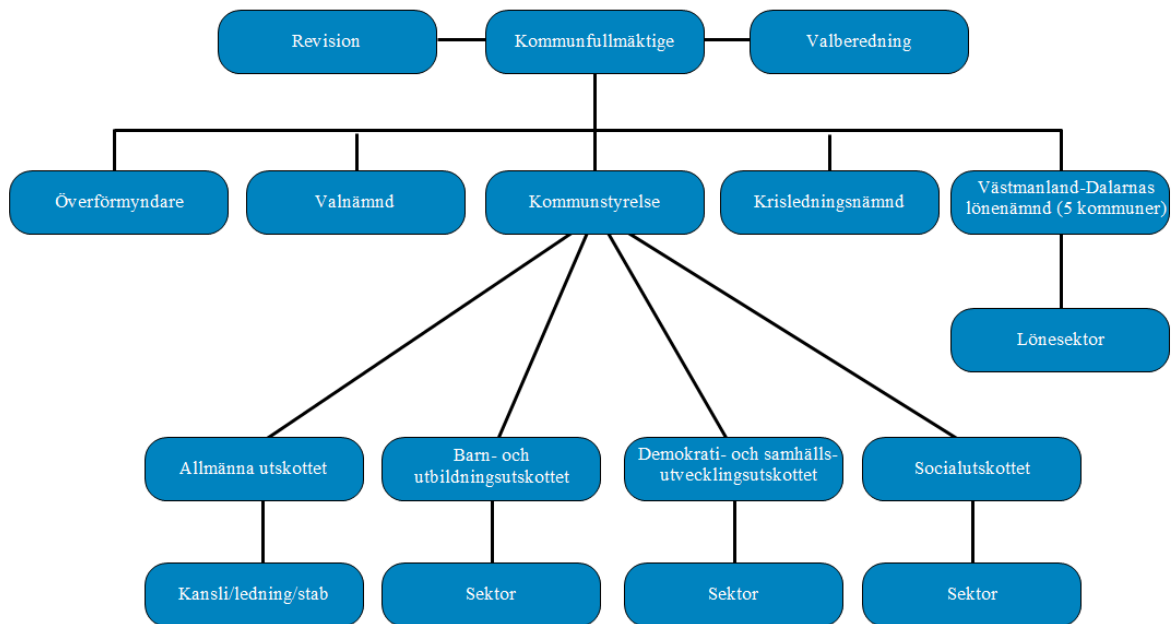
*inkl. skuld avseende Citybanan

Personal (%)	201708	201608	201508
Sjukfrånvaro	6,18	7,04	6,72

Innehållsförteckning

Organisation i Norbergs kommun från och med 1 januari 2017	4
Samverkan med andra kommuner.....	5
Förvaltningsberättelse.....	7
Vision 2025	7
God ekonomisk hushållning.....	8
Finansiell analys.....	9
Personalredovisning.....	18
Finansiella rapporter.....	19
Verksamhetsberättelser.....	29
Kommunfullmäktige.....	29
Kommunstyrelsen och allmänna utskottet	32
Barn- och utbildningsutskottet.....	39
Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet	44
Socialutskottet	50
Redovisningsprinciper	57
Redovisningsbegrepp och ordlista.....	59
Drifts- och investeringsredovisning	61
Sammanställd driftredovisning.....	61
Sammanställd investeringsredovisning	61
Driftsredovisning.....	62
Finansieringen	64
Investeringsredovisning.....	65

Organisation i Norbergs kommun från och med 1 januari 2017

Samverkan med andra kommuner

Norbergs kommun samverkar med andra kommuner för att bland annat få ut mer av kommunens resurser.

KSO-gruppen, kommunstyrelseordförandegruppen för de så kallade FAHNS kommunerna (Fagersta, Avesta, Hedemora, Norberg, Skinnskatteberg) består av ordföranden från samverkande kommuner och har fullmäktiges uppdrag att ta initiativ till samverkan. KSO-gruppen riktar rekommendationer till respektive kommun. Samverkan med andra kommuner beskrivs nedan.

Västmanland-Dalarnas miljö- och byggnadsnämnd är ansvarig för frågor som handlar om miljö, bygg, fysisk planering, kartor och mätning med mer. Den politiska organisationen består av ledamöter från Avesta, Fagersta och Norberg. Säteskommun är Avesta.

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund styrs av en förbundsledning vars representanter utses av respektive medlemskommuns fullmäktige. Den politiska organisationen består av tre ledamöter från Avesta, två ledamöter från Hedemora, två ledamöter från Norberg och två ledamöter från Fagersta kommun. Vidare finns ett arbetsutskott med fyra ledamöter. Säteskommun är Avesta.

Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund är ett kommunalförbund med direktion. Ledamöterna i direktionen är politiker från Norberg och Fagersta och väljs i kommunalvalet vart fjärde år. Gatu- och fastighetsförvaltningarna har en platsorganisation i både Fagersta och Norberg medan övriga förvaltningar samordnas i Fagersta inom vatten och avlopp, skog, lokalvård och IT-stöd. Säteskommun är Fagersta.

Norra Västmanlands Utbildningsförbund är ett samarbete mellan Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg. Syftet med förbundet är att under en huvudman erbjuda invånarna i alla tre medlemskommuner ett brett och allsidigt utbud av utbildning, från gymnasieskola till högskola. Direktionen är förbundets högsta beslutande och förvaltande organ, ledamöter och ersättare väljs av medlemmarnas fullmäktige för en period om fyra år. Säteskommun är Fagersta.

Västmanland-Dalarna Lönenämnd är en gemensam nämnd för Fagersta, Avesta, Hedemora, Norberg och Skinnskattebergs kommuner. Ändamålet är effektiv verksamhet inom löneområdet. Den politiska organisationen består av kommunstyrelsens ordföranden i de fem kommunerna. Säteskommun är Norberg.

Norra Västmanlands Ekonominämnd är en gemensam nämnd för Fagersta och Norberg. Ändamålet är effektiv verksamhet inom ekonomiområdet. Nämnden styrs av kommunstyrelsens ordförande i de två kommunerna. Säteskommun är Fagersta.

Norra Västmanlands Samordningsförbund är ett politiskt och finansiellt förbund inom rehabiliteringsområdet vars medlemmar består av Försäkringskassan i Västmanland, Arbetsförmedlingen i Västmanland, Landstinget Västmanland, Fagersta kommun, Norbergs kommun, Skinnskattebergs kommun, Sala kommun, Surahammars kommun och Hallstahammars kommun.

Syftet med förbundet är att stödja och utveckla samverkan mellan parterna inom

rehabiliteringsområdet genom finansiell samordning. Samordningsförbundets leds av en av parterna utsedd styrelse. En verkställande tjänsteman är anställd av samordningsförbundet. Tjänster för administration och ekonomi köps av Fagersta kommun enligt särskilt avtal.

Utöver ovan nämnda samverkan så finns fler konstellationer, nämnas bör;

Gemensamma nämnden för hjälpmedelsfrågor, som är en gemensam nämnd för Landstinget i Västmanland och länets kommuner med bl.a. ansvar för drift och försörjning av hjälpmedel.

VafabMiljö, är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun. Vafab arbetar med hållbar och miljöriktig avfallshantering och återvinning. Inom förbundet bor ca 300 000 människor och här finns över 10 000 företag som genererar avfall. Uppdraget är att ta hand om detta avfall på ett miljöriktigt sätt. Målet är i första hand att avfallsmängderna ska minskas, det återstående avfallet ska betraktas som en resurs och återvinnas så långt det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

FAHNS-kommunerna samverkar inom ett antal olika verksamheter. Norbergs kommuns samverkan framgår av följande sammanställning:

Samarbetsorgan	Fagersta	Avesta	Hedemora	Norberg	Skinnskatteberg
Norra Västmanlands Ekonominämnd (NVE)	X			X	
Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK)	X			X	
Norra Västmanlands Samordningsförbund	X			X	X
Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU)	X			X	X
Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR)	X	X	X	X	
Västmanland-Dalarna Lönenämnd	X	X	X	X	X
Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd (VDMB)	X	X		X	

Samordningsförbunden inkluderar fler kommuner än ovan redovisade samt även andra aktörer.

Förvaltningsberättelse

Vision 2025

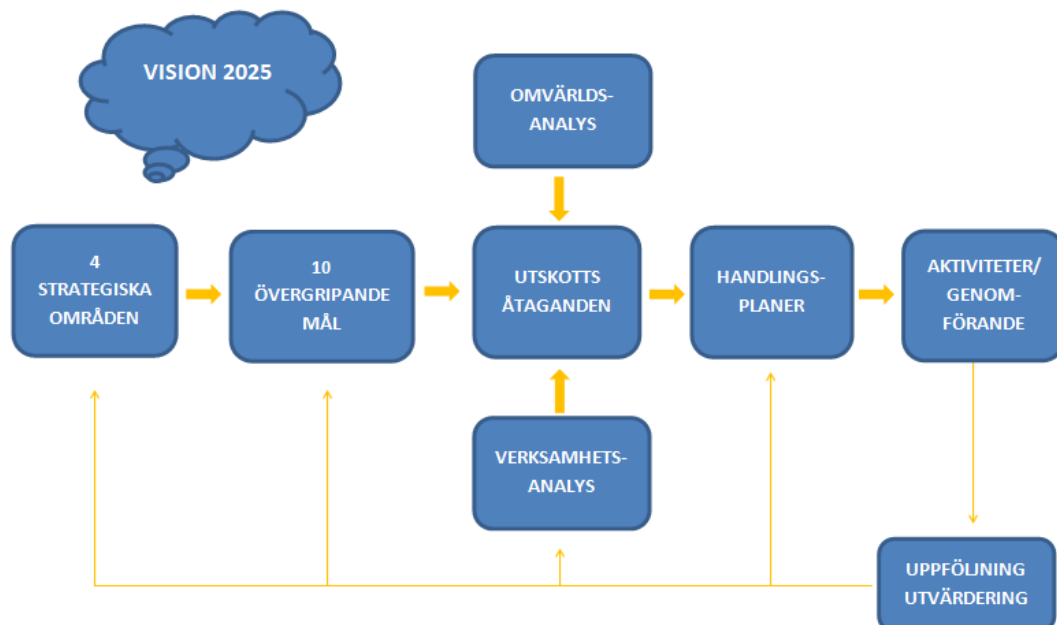
"Norberg - den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla. Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling."

Norbergs kommun har arbetat fram en vision för år 2025.

Processen började våren 2015 där förtroendevalda, tjänstemän och invånare medverkade i framtagandet. I januari 2016 beslutade kommunfullmäktige om en vision samt fyra strategiska områden. Nästa steg var att kommunstyrelsens beslutade om tio övergripande mål. När de övergripande målen var fastställda blev nästa steg att kommunstyrelsens fyra utskott formulerade åtaganden, handlingsplaner och aktiviteter utifrån visionen, de strategiska områdena samt övergripande målen.

I Norbergs kommuns styrsystem följs resultat upp ett bredare sätt än enbart ur ett finansiellt perspektiv. Förutom de ekonomiska perspektiven har styrsystemet även sikte på verksamhets-, individ/medborgar- samt medarbetarperspektiv. Relevanta mätetal tas fram inom utskott, sektorer och enheter. Mätetal, nyckeltal och kriterier tas fram på såväl kommunövergripande nivå som inom respektive utskott för att kunna följa resultatutvecklingen. I årsredovisningen görs en samlad bedömning av måluppfyllelsen samt uppföljning per utskott.

Styrning och uppföljning av resultat i Norbergs kommun:

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. För verksamheten ska mål och riktlinjer anges som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Utifrån ett verksamhetsperspektiv kan god ekonomisk hushållning definieras som att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det skall finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem.

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Målen anger de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet kommunen bedriver. Den allmänna utgångspunkten för det finansiella perspektivet är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå skall kunna garanteras även nästkommande generation utan att en högre skatt ska behöva uttaxeras. Med utgångspunkt från kommunens ekonomiska situation, ska kommunen ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål.

Norbergs kommunhus uppfördes 1958 och är ritat av Paulli Harder. Utsmyckningarna, mosaikerna skapades av Teddy Sempinsky.

Finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ekonomisk ställning används en finansiell analysmodell som benämns RK-modellen. Modellen utgår ifrån fyra olika perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll.

Resultatperspektivet visar vilken balans som finns mellan löpande intäkter och kostnader under året och över tiden. Här analyseras och förklaras bland annat resultat samt investeringsutvecklingen. Under kapacitet analyseras kommunens finansiella situation i ett längre perspektiv, exempelvis soliditetsutvecklingen och kommunens skuldsättning. Riskperspektivet beskriver vilka risker som kommunens ekonomi kan utsättas för och som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här analyseras bland annat kassalikviditet, borgensåtagande samt pensionsskulden. Med perspektivet kontroll avses hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs.

Resultat

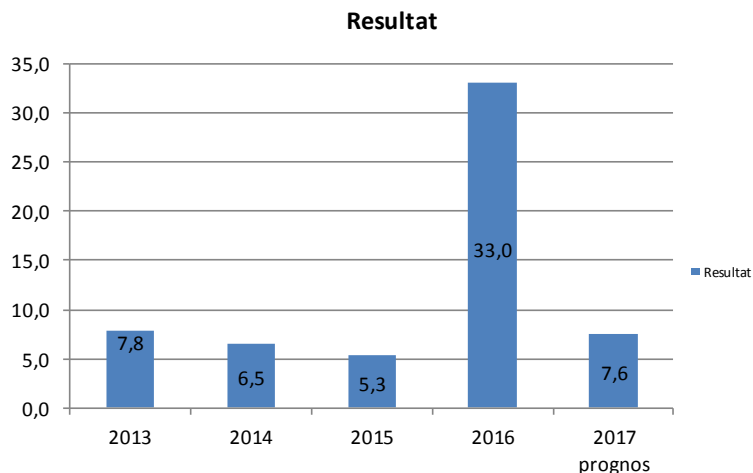
Verksamhet (mkr)	Utfall 170831	Utfall 160831	Prognos 2017	Bokslut 2016
Kommunfullmäktige	-31,9	-36,9	-67,8	-66,5
Kommunstyrelsen	-166,8	-161,7	-262,9	-244,6
<i>Varav KS och allmänna utskottet</i>	-8,2	-7,5	-15,0	-12,8
<i>Varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	-4,3		-6,9	
<i>Varav kultur- idrotts- och fritidsutskottet</i>		-7,2		-10,2
<i>Varav barn- och utbildningsutskottet</i>	-72,7	-65,2	-110,3	-96,9
<i>Varav socialutskottet</i>	-81,7	-81,8	-130,8	-124,7
Summa KS och KF	-198,7	-198,6	-330,6	-311,1
Finansförvaltningen	230,3	235,5	338,2	344,1
Resultat/budgetavvikelse	31,6	36,9	7,6	33,0

Periodens resultat

För perioden redovisas ett överskott på 31,6 mkr, vilket är väsentlig högre än helårsprognosen som visar på ett överskott på 7,6 mkr. Vad gäller kommunfullmäktige beror skillnaden till största del på att kostnaderna för Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK) är ojämnt fördelade över året och där en förhållandevis hög andel av de beräknade kostnaderna kommer att belasta perioden september-december. Samtliga utskott redovisar ett högre resultat i delårsbokslutet än i prognosen för helåret. Vad gäller allmänna utskottet påverkas periodens resultat av att en stor del av kostnaderna för digitaliseringsprojektet väntas under hösten. Socialutskottets resultat för perioden påverkas av resultatföring av överskottet från ersättningar för ensamkommande flyktingbarn. Inom finansförvaltningen påverkar semesterlöneskulden periodens resultat positivt, vilket gör att finansförvaltningens delårsresultat är högre än helårsresultatet. För helåret beräknas en ökad kostnad, medan det för delåret redovisas en minskad kostnad.

Resultatet för helåret

Årets resultat prognostiseras till ett överskott om 7,6 mkr. Resultatet motsvarar 2,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Balanskravet och god ekonomisk hushållning

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och landsting. Enskilda kommuner och landsting får inte besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Eventuella uppkomna underskott ska återställas inom tre år. Vid avstämning mot balanskravet är huvudprincipen att realisationsvinster från försäljningar av anläggnings-tillgångar inte ska inräknas i intäkterna. Vidare är huvudprincipen att realisationsförluster ska medräknas i avstämning mot balanskravet. Undantag kan göras om realisationsvinsten-/förlusten kommer innebära att kommunen får lägre kostnader i framtiden till följd av vidtagen åtgärd.

Balanskravet uppfylls med god marginal för perioden då periodens resultat uppgår till ett överskott om 31,6 mkr. Balanskravet beräknas kunna uppnås även för helåret.

	2017
Periodens resultat	31,6
<i>Reducering av samtliga realisationsvinster</i>	<i>0</i>
<i>Vissa realisationsvinster enl. undantagsmöjligheter</i>	<i>0</i>
<i>Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter</i>	<i>0</i>
<i>Orealiserade förluster i värdepapper</i>	<i>0</i>
Periodens resultat efter balanskravsjustering	31,6
<i>Reservering till resultatutjämningsreserv</i>	<i>0</i>
<i>Disponering från resultatutjämningsreserv</i>	<i>0</i>
Balanskravsresultat	31,6

Kommunens resultatmål för att säkerställa en god ekonomisk hushållning enligt intentionerna i kommunallagen uppgår till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. För år 2017 gjordes ett avsteg och resultatmålet fastställdes till 1,4 mkr, vilket motsvarar knappt 0,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Årets prognostiserade resultat på 2,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag medför att resultatmålet enligt de ekonomiska styrprinciperna beräknas att uppnås.

Nettokostnadsandel

Omvänt innebär ett budgeterat överskott med 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag att nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag inte ska överstiga 98 %. Årets prognostiserade överskott på 2,2 % motsvarar därmed en nettokostnadsandel på 97,8 %.

Nettokostnadens andel av generella statsbidrag (%)	2017 prognos	2016	2015	2014	2013
Verksamhetens nettokostnad	94,0	87,5	94,0	93,1	91,1
Avskrivningar	3,3	3,0	3,6	3,8	4,1
Finansnetto	0,4	0,4	0,6	0,9	2,0
Nettokostnadsandel	97,8	91,0	98,3	97,8	97,3

Kostnads- och intäktsutveckling

För att långsiktigt ha kontroll över kostnadsutvecklingen och klara en god ekonomisk hushållning är det viktigt att verksamhetens nettokostnader inte ökar snabbare än intäkterna.

	2017	2016	Förändring Mkr	%
Skatteintäkter och statsbidrag	341,2	364,8	-23,6	-6,5%
<i>varav övrigt</i>	<i>326,5</i>	<i>327,3</i>	<i>-0,8</i>	<i>-0,3%</i>
<i>varav bidrag flyktingmottagande</i>	<i>14,7</i>	<i>37,5</i>	<i>-22,8</i>	<i>-60,7%</i>
Verksamhetens nettokostnad inkl. avskrivningar	-332,1	-330,1	-2,0	0,6%
Finansnetto	-1,5	-1,6	0,1	-8,5%
Resultat	7,6	33,0	-25,5	-77,1%

Prognosen pekar på att skatter och generella statsbidrag minskar med 6,5 %. Skatteintäkter och generella statsbidrag exklusive statsbidrag för flyktingmottagande (2016) och välfärdsmiljarder baserat på asylvariabler (2017) minskar med 0,3 %. Verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar förväntas öka med 0,6 %.

Skattesatsen år 2016 är 22,66 %, vilket innebär oförändrad skattesats jämfört med år 2016.

Budgetavvikelser

Perioden

För perioden redovisas ett överskott på 30,7 mkr jämfört med budget. För förklaringar gällande differens mellan utfall för perioden och helårsprognos, se ovan under rubrik Periodens resultat.

Verksamhet mkr	Period. budget	Utfall 170831	Budget- avvikelse
Kommunfullmäktige	-45,1	-31,9	13,1
Kommunstyrelsen	-175,3	-166,8	8,5
<i>Varav KS och allmänna utskottet</i>	<i>-10,0</i>	<i>-8,2</i>	<i>1,9</i>
<i>Varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	<i>-4,6</i>	<i>-4,3</i>	<i>0,3</i>
<i>Varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>-73,5</i>	<i>-72,7</i>	<i>0,8</i>
<i>Varav socialutskottet</i>	<i>-87,2</i>	<i>-81,7</i>	<i>5,5</i>
Summa KS och KF	-220,4	-198,7	21,7
Finansförvaltningen	221,3	230,3	9,0
Resultat/budgetavvikelse	0,9	31,6	30,7

Helåret

Totalt prognostiseras ett överskott på 6,2 mkr jämfört med budget.

Verksamhet mkr	Budget	Prognosresultat	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	-67,6	67,8	-0,2
Kommunstyrelsen	-263,0	-262,9	0,1
<i>Varav KS och allmänna utskottet</i>	<i>-15,1</i>	<i>-15,0</i>	<i>0,1</i>
<i>Varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	<i>-6,9</i>	<i>-6,9</i>	<i>0,0</i>
<i>Varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>-110,3</i>	<i>-110,3</i>	<i>0,0</i>
<i>Varav socialutskottet</i>	<i>-130,8</i>	<i>-130,8</i>	<i>0,0</i>
Summa KS och KF	-330,6	-330,6	0,0
Finansförvaltningen	332,0	338,2	6,2
Resultat/budgetavvikelse	1,4	7,6	6,2

Kommunfullmäktige, inklusive kommunalförbund och kollektivtrafik prognostiserar ett underskott på knappt 0,2 mkr. Verksamhetsbidraget till Norra Västmanlands Utbildningsförbund överstiger budget med 0,4 mkr på grund av högre kostnad för SFI undervisning.

Verksamhetsbidraget till Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund beräknas bli 0,9 miljoner kronor lägre än budget. Den anslagsfinansierade verksamheten visar ett underskott på 0,9 mkr, vilket i huvudsak beror på ökade kostnader för underhåll. Verksamhetsfastigheter visar ett överskott på 1,1 mkr beroende på lägre kostnader för löpande underhåll. Bostadsverksamten väntas ge ett överskott på 0,7 mkr. Övriga verksamheter ger sammantaget ingen avvikelse mot budget. Verksamhetsbidraget till övriga samarbetsorganisationer beräknas till budgeterad nivå. Outhyrda lokaler beräknas kosta 0,3 mkr. Kollektivtrafik kostar 0,2 mkr mer än budget på grund av utökning av linje 85. Överförmyndarverksamhet beräknas kosta 0,1 mkr mer än budgeterat.

Kommunstyrelsen med utskotten visar totalt ett överskott på 0,1 mkr.

Kommunstyrelsen och allmänna utskottet prognostiserar ett överskott på 0,1 mkr.

Försäkringskostnaderna förväntas överstiga budget med ca 0,3 mkr. Underskottet vägs upp av i huvudsak lägre lönekostnader till följd av vakanser.

Demokrati- och samhällsutskottet prognostiserar budget i balans.

Barn- och utbildningsutskottet visar totalt på budget i balans och heller inga avvikelser på områdesnivå.

Prognosen för socialutskottet visar totalt på ett nollresultat. Sektorchef och socialutskottet visar sammantaget ett överskott på ca 1,2 mkr, vilket i huvudsak beror på friställd buffert. Individ- och familjeomsorgen uppvisar totalt ett överskott på 0,6 mkr. Beräkningarna är gjorda utifrån i dagsläget kända placeringar och kan komma att ändras under året om det tillkommer nya eller placeringar upphör. Äldreomsorgen uppvisar ett underskott samlat underskott på ca 1,8 mkr, vilket framförallt orsakas av höga lönekostnader inom hemtjänst och sjuksköterskor.

Finansförvaltningen prognostiserar ett överskott på 6,2 mkr jämfört med budget. Skatteintäkter och statsbidrag beräknas bli 1,9 mkr bättre än budget. Arbetsgivaravgifter och arbetsmarknadsförsäkringar beräknas bli 0,3 mkr sämre än budget. Pensionskostnader totalt beräknas bli 0,3 mkr lägre än budgeterat. Kostnad för löneökningar beräknas bli lägre än

budgeterat, vilket ger ett överskott på 2,4 mkr. Finansnettot är 2,0 mkr bättre än budgeterat. Framförallt är det lägre räntekostnader på lån som är orsaken. Tillkommande kostnad för inestående medel på konto har tillkommit från 1 april och beräknas till 0,1 mkr för hela året. Detta kompenseras av överskottsutdelning från Kommuninvest på lika mycket. Slutbetalning av citybanan gör att den finansiella kostnaden minskar med 0,3 mkr år 2017.

Kostnad för tomställda lokaler inklusive trygghetsboendet beräknas till budgeterad nivå på 0,3 mkr. Övriga poster ger totalt ett underskott på 0,1 mkr.

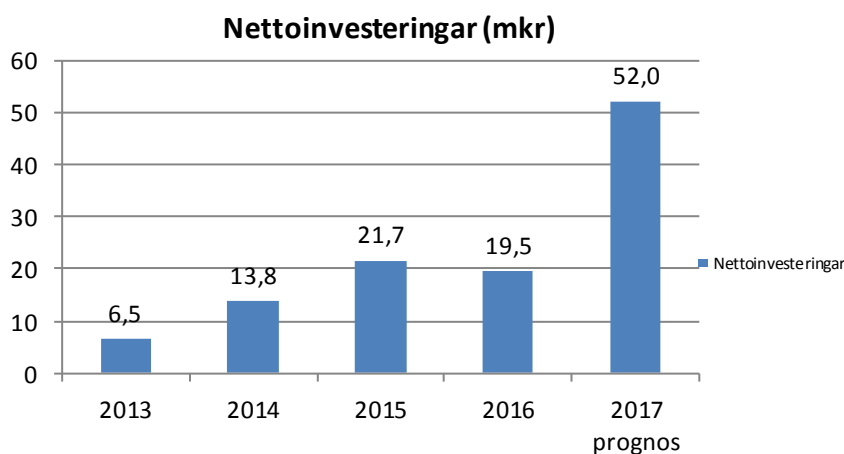
Investeringar

Totalt beräknas nettoinvesteringar motsvarande 52,0 mkr, varav 28,7 mkr avser nybyggnation av idrottshall.

Verksamhet mkr	Budget	Prognosresultat	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige (NVK)	19,0	47,2	-28,2
Kommunstyrelsen	1,5	4,7	-3,2
<i>Varav KS och allmänna utskottet</i>	<i>0,9</i>	<i>4,1</i>	<i>-3,2</i>
<i>Varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,0</i>
<i>Varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>
<i>Varav socialutskottet</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,0</i>
Resultat/budgetavvikelse	20,5	52,0	-31,4

Investeringar med NVK som utförare visar ett underskott på 28,2 mkr., varav 28,7 mkr avser utgifter för idrottshallen och 0,5 mkr avser minskade utgifter/tidsförskjutningar för övriga projekt. Det finns inget beslut om justering av investeringsbudgeten i samband med beslut om finansiering av ny idrottshall. Större pågående projekt utöver nybyggnation av idrottshall är insatser i Kärrgruvans skola. Kommunstyrelsen och allmänna utskottet har en budget på 0,9 mkr för IT-investeringar. Medlen beräknas förbrukas. Kommunen har under året förvärvat en fastighet för 3,2 mkr vilket förklarar avvikelsen mot budget. Övriga utskott väntas förbruka investeringsmedel i enlighet med budgeterad nivå. Medlen avser i huvudsak inventarier och IT-utrustning/system.

Med prognos för år 2017 uppgår genomsnittsinvesteringarna under 2014-2017 till 22,7 mkr (exklusive idrottshallen 16,8 mkr).

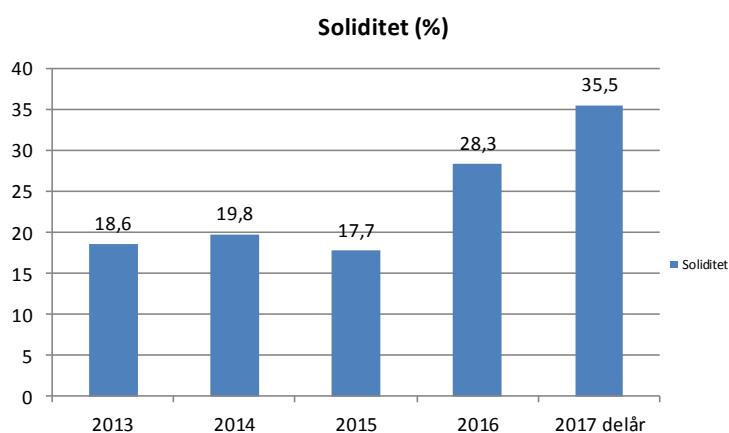

Risk

Risikperspektivet beskriver vilka risker som kommunens ekonomi kan utsättas för och som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här analyseras bland annat kassaliquiditet, borgensåtagande samt pensionskulden.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, det vill säga eget kapital i förhållande till det totala kapitalet. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångar och skulders förändring. Om hela pensions-skulden tas med i beräkningen visar kommunen en negativ soliditet. Soliditeten för perioden uppgår till 35,5%. För helåret beräknas soliditeten bli lägre då det prognostiserade årsresultatet beräknas bli väsentligt lägre än periodens resultat.

Låneskuld

Kommunen har en låneskuld på 78,0 mkr. Den genomsnittliga räntan för perioden januari-augusti 2017 uppgick till 1,34 %. Genomsnittlig ränta för helåret 2017 beräknas även den till 1,32 %. Den genomsnittliga räntan för perioden januari-augusti 2016 uppgick till 1,46 %.

Likviditet

Tillgångarna i kassa och bank uppgick per den sista augusti år 2017 till 57,0 mkr, jämfört med 35,9 mkr vid motsvarande tidpunkt föregående år. Ökningen beror på en omfördelning av likvida medel från kortfristiga placeringar till kassa/bank. Totalt har summan av kortfristiga placeringar och kassa/bank ökat med 1,0 mkr.

Borgensåtaganden

Kommunens samlade borgensåtagande på 5,4 mkr består av borgen på lån för kommunalförbundet Vafab Miljö om 5,2 mkr. Därutöver har kommunen ett borgensåtagande för en förening på 0,1 mkr och 0,1 mkr för statliga lån till småhus.

Finansnetto

Finansnettot beräknas till en kostnad på knappt 1,5 mkr. Kostnaderna på 1,7 mkr består i huvudsak av räntekostnader på låneskulden. Intäkterna på 0,2 mkr avser i huvudsak överskottsutdelning från Kommuninvest.

Pensionsåtagande

Kommuns totala pensionsåtagande uppgick per den sista augusti 2017 till 180,9 mkr jämfört 181,9 mkr vid motsvarande tidpunkt 2016. Pensioner intjänade fram till 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen har minskat något med gjorda utbetalningar, medan avsättningen har ökat något. Under de närmaste åren kommer antalet personer som ska gå i pension att öka avsevärt, vilket kommer att medföra ökande kostnader för pensioner. Kommunen har inga medel reserverade för att täcka pensionsåtagandet.

Mkr	2017 delår	2016 delår	Förändr.
Avsättning	28,6	27,6	1,0
Ansvarsförbindelse	152,3	154,3	-2,0
Summa	180,9	181,9	-1,0
Återlånade medel	180,9	181,9	-1,0

Kontroll

Det sista perspektivet åskådliggör vilken kontroll kommunen har över den finansiella utvecklingen samt finansiella målsättningar och planer, såsom exempelvis budgetföljsamhet.

Uppföljning av mål i ekonomistyrningspolicyn

Kommunfullmäktige har fastställt en ekonomistyrningspolicy med ett antal styrprinciper som har bäring på god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet. Uppfyllelsen redovisas nedan.

1. *Uppföljning mot fastställd budget redovisas till kommunfullmäktige under budgetåret vid två tillfällen, per mars månad och per juli månad. Dessutom görs en uppföljning per oktober månad som redovisas till kommunstyrelsen.*

Målet beräknas kunna uppfyllas. Budgetuppföljningar genomförs för mars, april, maj, juli, augusti (delårsbokslut), september och oktober.

2. *Ett delårsbokslut upprättas per augusti månad.*

Målet uppfylls.

3. *Kommunstyrelsen ska, om beslutad budget inte kan hållas, lämna förslag på åtgärder till kommunfullmäktige, för att uppnå balans.*

Målet uppfylls.

4. *Uppföljning av investeringar skall göras fortlöpande i samband med övrig uppföljning.*

Målet uppfylls. Uppföljning av investeringar ingår i månadsuppföljningarna.

5. *För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunallagens bestämmelser ska ett överskott i budgeten motsvarande 2 % skatteintäkter och generella statsbidrag eftersträvas.*

Målet uppfylls. Överskottsmålet är knutet till skatteutvecklingen för att säkerställa en god ekonomisk hushållning enligt intentionerna i kommunallagen. För år 2017 gjordes ett avsteg och resultatmålet fastställdes till 1,4 mkr, vilket motsvarar knappt 0,5% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Årets prognostiserade resultat på 2,2% av skatteintäkter och generella statsbidrag medför att resultatmålet enligt de ekonomiska styrprinciperna beräknas att uppnås.

6. *Kommunens soliditet bör öka varje år.*

Målet uppfylls då kommunen prognostiserar ett överskott för helåret.

7. *Skattefinansieringsgraden av investeringar ska över en femårsperiod i genomsnitt vara 100%*

Nettoinvesteringarna 2013-prognos delår 2017 uppgår till i genomsnitt 22,7 mkr. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden prognostiseras till 153,2%, vilket innebär att målet uppnås. Fram till och år 2016 beräknades investeringsutrymmet utifrån nivån på ordinarie avskrivningar.

	Prognos 2017	2016	2015	2014	2013	Genom- snitt
Årets resultat	7,6	33,0	5,3	6,5	7,8	12,0
Årets avskrivn.	11,4	10,9	11,2	10,9	11,8	11,3
Summa investeringsutrymme	19,0	43,9	16,5	17,4	19,6	23,3
Nettoinvest	52,0	19,5	21,7	13,8	6,5	22,7
Skattefinans.grad	37%	225%	76%	126%	302%	153,2%

8. *Kommunens kassalikviditet bör överstiga 50 procent av kortfristiga skulder.*

Kassalikviditeten (omsättningsstillgångar exkl. varulagar/ kortfristiga skulder) visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt.

Målet uppfylls. Kassalikviditeten uppgick till 151 % per den sista augusti år 2017, jämfört med 157 % vid motsvarande tidpunkt år 2016.

9. *Amortering på låneskulden ska ske årligen.*

Målet uppfylls. Kommunen har amorterat 0,5 mkr under perioden januari-augusti och kommer att amortera ytterligare 0,5 mkr i samband med omsättning av lån i september.

Kommunkoncernen

Norbergs kommunkoncern omfattar förutom kommunen det helägda företaget Thorshammars Werkstads AB. I koncernen ingår också kommunalförbunden Vafab Miljö, Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund, Norra Västmanlands Utbildningsförbund, Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund och Norra Västmanlands Samordningsförbund samt de gemensamma nämnderna Västmanland-Dalarna Miljö- och byggnadsnämnd, Västmanland Dalarna Lönenämnd, och Gemensamma nämnden för hjälpmedelsfrågor. Kommunen är därutöver medlem i Tillväxtgruppen som är en ekonomisk förening. I kommunen ingår dessutom en gemensam inköpsorganisation.

Koncernredovisning har inte upprättats till delårsbokslutet.

Omvärldsanalys och framtiden

Regeringen och Sveriges kommuner och landsting (SKL) gör följande bedömning i cirkulär 17:042:

Svensk ekonomi har utvecklats överraskande starkt under första halvåret 2017. Framförallt har produktionen i byggsektorn ökat påtagligt till följd av kraftigt växande byggnadsinvesteringar. Under andra halvåret 2017 förväntas utvecklingen för svensk ekonomi dämpas. För helåret ger det en BNP-ökning på 3,1 %. Nästa år beräknas BNP öka med 2,3 %.

Den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättningen och skatteunderlaget fortsätter växa i relativt snabb takt 2017 och 2018. Trots ett alltmer ansträngt

arbetsmarknadsläge beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Den fortsatt svaga prisökningstakten gör att Riksbanken väntas dröja med att höja styrräntan till hösten 2018.

Under 2019 och 2020 förutsätts konjunkturläget normaliseras. BNP-ökningarna begränsas till 1,4 procent samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin stagnerar. Situationen för kommunsektorns del blir särskilt problematisk av att befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg fortsätter växa i snabb takt.

Norbergs kommun

Folkmängden i Norbergs kommun ökade med 21 personer under det första halvåret 2017, från 5 795 invånare till 5 816 invånare. Enligt kommunens invånarregister (KIR) har befolkningen därefter minskat något och befolkningsutvecklingen är svårprognostiserad. Det går dock att konstatera att den inflyttningen som har varit, tillsammans med Migrationsverkets anläggningsboenden i kommunen, bidrar till ökade volymer i förskola och grundskola. Därutöver ökar behovet av Svenska för invandrare och grundskoleutbildning för vuxna, GrundVux.

På övergripande nivå har följande områden identifierats som särskilt viktiga inför framtiden:

- Digitalisering
- Flyktingar och integration
- Implementering av styrsystem
- Styrning av gemensamma samverkansorgan
- Framtagande av ett tillväxtprogram
- Attraktiv arbetsgivare
- Program för energieffektivisering
- Bostadsförsörjning

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av en mängd olika faktorer. Nedan anges vilken ungefärlig inverkan några av dessa har:

Mkr	2017
Utdebitering med 1 kr	11
Generella statsbidrag 1 %	0,6
Löner 1 %	2
Ränteförändringar 1 %	0,9
Befolkningsökning 100 personer	5,6
Försörjningsstöd 10 %	0,5

Karolina Berglund
Ekonomichef

Personalredovisning

HRchef Anita Karlsson

Antal medarbetare

	2017	2016	2015
Tillsvidareanställda och vikariat med månadslön	490	505	445
Antal årsarbetare	441	451	402
Andel kvinnor	83%	83%	86%

Sjukfrånvaro

Under 2017 har den totala sjukfrånvaron minskat till 6,18 %. Den största förändringen har skett i åldersgruppen 30 – 49 år. Även sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro har minskat vid jämförelse med 2016.

Åldersgrupp	Arbets tid		Sjukfrånvaro		Sjukfrånvaro i % av arbetstid		Sjukfr timmar 60 dagar eller mer		Sjukfr 60 dagar el mer i% av total sjukfrånvaro	
	År 2017	År 2016	År 2017	År 2016	År 2017	År 2016	År 2017	År 2016	År 2017	År 2016
-29	124 126	111 652	5 255	5 596	4,23	5,01	182	532	3,47	9,50
30-49	251 562	245 039	11 540	15 545	4,59	6,34	4 106	7 499	35,58	48,24
50-	288 055	290 307	24 236	24 416	8,41	8,41	12 312	12 154	50,80	49,78
Totalt	663 743	646 998	41 031	45 557	6,18	7,04	16 600	20 185	40,46	44,31
Kön										
Kvinnor	535 970	528 746	37 156	41 345	6,93	7,82	16 497	18 798	44,40	45,47
Män	127 773	118 252	3 875	4 212	3,03	3,56	103	1 387	2,64	32,93
Totalt	663 743	646 998	41 031	45 557	6,18	7,04	16 600	20 185	40,46	44,31

Källa: Personec B02.1 B02.2 Obligatorisk redovisning sjukfrånvaro

Händelser av väsentlig betydelse

- Nyrekryteringar har genomförts
- 2017 års löneöversyner avslutades den 30 juni för samtliga arbetstagarorganisationer
- Kommunen erbjöd ett antal platser till feriearbetare under sommaren

Framtid

- Extra tjänster
- Heltid som norm
- Arbets tidsförkortning inom hemtjänsten
- Karriärstjänster

Finansiella rapporter

Resultaträkning

(kkr)	Not	Årsbudget 2017	Prognos 171231	Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
Verksamhetens intäkter	1	102 643	105 517	137 023	91 260	81 604
Verksamhetens kostnader	1	-425 671	-426 251	-456 230	-278 728	-278 918
Avskrivningar	2	-11 412	-11 413	-10 935	-7 657	-7 011
Verksamhetens nettokostnader		-334 440	-332 146	-330 141	-195 125	-204 325
Skatteintäkter	3	270 532	261 387	248 181	174 418	164 739
Generella statsbidrag och utjämning	3	68 800	79 807	116 583	53 205	77 697
Finansiella intäkter	4		197	145	216	68
Finansiella kostnader	4	-3 476	-1 668	-1 769	-1 127	-1 256
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto		1 416	7 577	32 998	31 587	36 922
Resultat		1 416	7 577	32 998	31 587	36 922

Finansieringsanalys

(kkr)	Not	170831	160831
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		31 587	36 922
Justering för avskrivningar	2	7 657	7 011
Justering för förändring pensionsavsättning	11	201	648
<i>Just för övr ej likviditetspåverkande poster som ingår i Årets resultat</i>			
Realisationsvinst vid försäljning av aktier			
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		39 445	44 581
+/- Minskning/ökning övriga långfristiga fordringar		118	118
+/- Minskning/ökning förråd	7	6	69
+/- Minskning/ökning övriga kortfristiga fordringar	8	1 798	-8 230
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	13	-2 500	-33 519
Kassaflöde från den löpande verksamheten		38 867	3 019
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-20 103	-9 666
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-20 103	-9 666
Finansieringsverksamheten			
<i>Utlåning</i>			
Försäljning av aktieplaceringar, finans		1 096	1 096
+/- Minskning/ökning övriga långfristiga fordringar		-1 138	-1 106
<i>Upplåning</i>			
Ökning/minskning övriga långfristiga skulder			
Amortering långfristiga lån		-1 724	-996
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 766	-1 006
Årets kassaflöde		16 998	-7 653
Likvida medel vid årets början	9	79 996	103 601
Likvida medel vid årets slut	9	96 994	95 948
<i>Specifikation till årets kassaflöde</i>			
+/- Ökning/minskning kortfristiga placeringar		-19 962	30 000
+/- Ökning/minskning kassa och bank	9	36 960	-37 653
Årets kassaflöde		16 998	-7 653

Balansräkning

(kr)	Not	161231	170831	160831
Anläggningstillgångar				
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	141 125	137 308	141 617
Maskiner och inventarier	5	3 380	3 101	4 018
Pågående nyanläggningar	5	3 529	20 069	509
Finansiella anläggningstillgångar	6	6 194	6 236	3 344
Summa anläggningstillgångar		154 227	166 715	149 487
Bidrag till statlig infrastruktur	6	2 839	2 721	3 017
Summa bidrag till statlig infrastruktur		2 839	2 721	3 017
Omsättningstillgångar				
Förråd	7	109	103	50
Exploateringsmark		1 255	1 255	1 277
Kortfristiga fordringar	8	65 309	63 511	53 317
Kortfristiga placeringar		60 000	40 038	60 000
Kassa och bank	9	19 996	56 955	35 948
Summa omsättningstillgångar		146 668	161 862	150 592
Summa tillgångar		303 735	331 299	303 096
Skulder och eget kapital				
Eget kapital	10	85 962	117 548	89 886
därav resultat		32 998	31 587	36 922
Summa eget kapital		85 962	117 548	89 886
Avsättningar				
Avsättning pensionsförpliktelser	11	28 437	28 638	27 572
Summa avsättningar		28 437	28 638	27 572
Skulder				
Långfristiga skulder	12	78 500	78 000	88 500
Skuld bidrag till statlig infrastruktur	12	1 224	0	1 199
Kortfristiga skulder	13	109 612	107 112	95 820
Summa skulder		189 336	185 112	185 520
Summa skulder och eget kapital		303 735	331 299	302 978
Ansvarsförbindelser				
a) pensionsförbindelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna, inklusive löneskatt	14	153 753	152 289	154 295
b) övriga förpliktelser		6 887	5 355	7 831
Summa ansvarsförbindelser		160 640	157 644	162 126

Noter (kkr)	161231	170831	160831
1 Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter enligt redovisning	137 023	91 260	81 604
Kostnader enligt redovisning	-456 230	-278 728	-278 918
Verksamhetens nettokostnader	-319 207	-187 468	-197 314
Interna poster som inte ingår i verksamhetens nettokostnader	5 690	3 353	3 347
Internränta	3 103	1 660	1 952
Totalt interna poster	8 793	5 013	5 299
2 Avskrivningar			
Planenliga avskrivningar	10 935	7 657	7 011
Summa	10 935	7 657	7 011
3 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning			
Kommunalskatt	249 133	175 444	166 089
Slutavräkning tidigare år	241	481	-223
Prognos slutavräkning	-1 193	-1 507	-1 128
Summa skatteintäkter	248 181	174 418	164 739
Inkomstutjämning	64 135	41 403	42 757
Strukturbidrag			
Kostnadsutjämning	6 116	-1 418	4 078
Regleringsavgift	-198	-38	-132
Utjämning LSS	-2 345	-2 424	-1 564
Kommunal fastighetsavgift	8 748	5 853	5 807
Statsbidrag flyktingsituationen	40 127		
Statsbidrag flyktingsituationen		9 828	26 751
Summa generella statsbidrag och utjämning	116 582	53 205	77 697
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	364 763	227 622	242 435
<i>Avräkningsbelopp per invånare</i>			
Slutavräkning	85	-123	4
Preliminär avräkning	-206	-390	-292
4 Finansiella intäkter och kostnader			
<i>Ränteintäkter</i>			
Ränteintäkter	145	178	68
Reavinst försäljning aktier		38	
Finansiella intäkter	145	216	68
<i>Räntekostnader</i>			
Kostnadsräntor på lån	1 348	766	932
Finansiell kostnad ökning pensionsskuld	230	362	184
Dröjsmålsräntor		3	1
Räntekostnader för inestående medel		67	
Övriga finansiella kostnader	77	56	50
Indexering Citybanan	114	-127	89
Finansiella kostnader	1 769	1 127	1 256

	161231	170831	160831
5 Årets resultat			
Årets resultat	32 998	31 587	27 803
Avgår samtliga realisationsvinster		38	
6 Materiella anläggningstillgångar			
<i>Markreserv</i>			
Ingående anskaffningsvärde	7 732	7 732	7 732
Nyanskaffningar		293	
Summa utgående ack anskaffningsvärden	7 732	8 025	7 732
Summa utgående bokfört värde	7 732	8 025	7 732
<i>Verksambetsfastigheter</i>			
Ingående anskaffningsvärde	181 752	215 458	181 752
Nyanskaffningar	33 707	2 932	
Summa utgående ack anskaffningsvärden	215 458	218 390	181 752
Ingående avskrivningar	110 063	119 852	110 063
Årets avskrivningar	6 099	5 071	4 219
Nedskrivningar	3 690		
Summa utgående ack avskrivningar	119 852	124 924	114 283
Summa utgående bokfört värde	95 606	93 467	67 469
<i>Fastigheter för affärsverksamhet</i>			
Ingående anskaffningsvärde	63 699	63 699	63 699
Nyanskaffningar		255	
Summa utgående ack anskaffningsvärden	63 699	63 954	63 699
Ingående avskrivningar	42 023	43 534	42 023
Årets avskrivningar	1 511	996	1 012
Summa utgående ack avskrivningar	43 534	44 530	43 036
Summa utgående bokfört värde	20 165	19 424	20 663
<i>Publika fastigheter</i>			
Ingående anskaffningsvärde	30 765	30 765	30 765
Summa utgående ack anskaffningsvärden	30 765	30 765	30 765
Ingående avskrivningar	24 336	25 253	24 336
Årets avskrivningar	916	606	611
Summa utgående ack avskrivningar	25 253	25 858	24 947
Summa utgående bokfört värde	5 512	4 906	5 818
<i>Fastigheter för annan verksamhet</i>			
Ingående anskaffningsvärde	22 464	22 464	22 464
Summa utgående ack anskaffningsvärden	22 464	22 464	22 464
Ingående avskrivningar	12 056	13 679	12 056
Årets avskrivningar	992	613	662
Nedskrivning	630		
Summa utgående ack avskrivningar	13 679	14 292	12 718
Summa utgående bokfört värde	8 785	8 171	9 746

	161231	170831	160831
<i>Övriga fastigheter</i>			
Ingående anskaffningsvärde	150	150	150
Summa utgående ack anskaffningsvärde	150	150	150
Ingående avskrivningar	75	90	75
Årets avskrivningar	15	10	10
Summa utgående ack avskrivningar	90	100	85
Summa utgående bokfört värde	60	50	65
<i>Exploateringsmark, ej avyttring</i>			
Ingående anskaffningsvärde	3 265	3 265	3 265
Summa utgående ack anskaffningsvärde	3 265	3 265	3 265
Summa utgående bokfört värde	3 265	3 265	3 265
<i>Inventarier</i>			
Ingående anskaffningsvärde	13 043	13 467	13 043
Nyanskaffningar	424	82	
Summa utgående ack anskaffningsvärde	13 467	13 549	13 043
Ingående avskrivningar	9 202	10 337	9 202
Årets avskrivningar	770	360	497
Nedskrivningar	364		
Summa utgående ack avskrivningar	10 337	10 697	9 699
Utgående bokfört värde	3 130	2 851	3 343
Pågående investeringar	3 529	20 069	509
Konst	250	250	250
Totalt utgående ack anskaffningsvärden	357 000	360 561	322 869
Totalt utgående ack avskrivningar	212 745	220 402	204 767
Totalt pågående	3 529	20 069	509
Totalt utgående bokfört värde	148 033	160 479	118 860
7 Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier	206	258	206
Andelar	4 506	4 497	1 163
Övriga långfristiga fordringar	1 481	1 481	1 975
Bidrag till statlig infrastruktur			
Aktivering bidrag till Citybanan	3 549	3 549	3 549
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 1 av 20	-177	-177	-177
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 2 av 20	-178	-178	-178
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 3 av 20	-177	-177	-177
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 4 av 20	-177	-177	-118
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 5 av 20		-118	
Summa bidrag till Citybanan	2 839	2 721	2 898
Summa finansiella anläggningstillgångar	9 033	8 957	6 242

	161231	170831	160831
8 Förråd			
ALE	33	42	43
Kontorsmaterial	77	61	7
	109	103	50
9 Exploateringsmark			
Klacken 1:25, Norens västra strand			
Kalkyl	Belopp	Upparbetade kostnader	
Markvärde kommunal mark	138,6		
Grundundersökningar	55,0		
Förrättningskostnader	100,0	111,4	
Gatuarbeten exklusive belysning inklusive enkel grusväg	700,0		
Planering, projektering	75,0		
Samförläggning tomrör för fiber	20,0		
Oförutsett	47,4		
Övr kostnader 170831		1 143,1	
Summa	1 136,0	1 254,5	
Försäljningspris 5 tomter	1 141,6		
	161231	170831	160831
10 Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	4 633	4 320	2 593
Mervärdesskattfordringar	3 403	3 729	892
Interimsfordringar	19 849	26 457	42 321
Skattekonto	70	48	280
Övriga kortfristiga fordringar	15	55	51
Fordringar Migrationsverket	31 556	21 375	
Upplupna skatteintäkter	486		23
Kommunal fastighetsavgift	1 563	1 621	1 429
Preliminärskatt	3 731	5 907	5 728
	65 308	63 511	53 317
11 Kortfristiga placeringar			
Nordea bostadsobligationsfond	12 000	12 000	12 000
Nordea institutionell kortränta	48 000	28 038	48 000
	60 000	40 038	60 000
12 Kassa och bank			
Plusgiro	19 995	56 950	35 948
Kassa	1	6	
	19 996	56 955	35 948

	161231	170831	161231
13 Eget kapital			
Ingående eget kapital	52 964	85 962	52 964
Årets resultat	32 998	31 587	36 922
	85 962	117 548	89 886
Anläggningsskapital utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder/avsättningar	48 905	62 798	35 114
Rörelsekapitalet utgör skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder	37 056	54 750	54 772
Summa eget kapital	85 962	117 548	89 886
14 Avsättningar pensionsförpliktelser			
Ingående avsättning Norbergs kommun	18 451	19 871	18 451
Pensionsutbetalningar	-620	-484	-437
Nyintjänad pension	1 489	284	837
Ränte- och basbeloppsuppräknings	172	278	113
Förändring av löneskatt	277	28	123
Övrigt	102	64	-1
Utgående avsättning	19 871	20 041	19 086
Fördelning per förmån Norbergs kommun			
Pensionsbehållning	0	0	0
Förmånsbestämd ÅP	15 509	15 603	18 427
Särskild avtalspension	0	0	0
Pension till efterlevande	83	123	158
PA-KL pensioner	398	378	501
Totalt	15 990	16 104	19 086
Ingående avsättning förtroendevalda	2 256	2 244	2 256
Pensionsutbetalningar		-39	-36
Nyintjänad pension	-36	68	
Ränte- och basbeloppsuppräknings	26	32	50
Förändring av löneskatt	-2	15	4
Utgående avsättning	2 244	2 319	2 274
Ingående avsättning kommunalförbund	6 216	6 322	6 216
Pensionsutbetalningar	-279	-192	-213
Nyintjänad pension	144	84	102
Ränte- och basbeloppsuppräknings	60	95	39
Förändring av löneskatt	21	0	0
Övrigt	160	1	67
Utgående avsättning	6 322	6 310	6 212

	161231	170831	160831
Fördelning per förmån kommunalförbund			
Pensionsbehållning	0	0	0
Förmånsbestämd ÅP	3 788	3 815	4 239
Särskild avtalspension	3 994	3 904	1 893
Pension till efterlevande	0	0	0
PA-KL pensioner	71	67	81
Totalt	7 853	7 786	6 213
Summa avsättningar	28 437	28 670	27 572
15 Långfristiga skulder			
Kommuninvest	78 500	78 000	88 500
Skuld bidrag till statlig infrastruktur			
Skuld Citybanan	4 364	4 364	4 364
Avgår betalning nr 1 av 20	-419	-419	-419
Avgår betalning nr 2 av 20	-637	-637	-637
Avgår betalning nr 3 av 20	-1 112	-1 112	-1 112
Avgår betalning nr 4 av 20	-971	-996	-996
Avgår betalning nr 5 av 20		-1 199	
Summa skuld Citybanan	1 224	0	1 199
Summa långfristiga skulder	79 724	78 000	89 699
16 Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	25 371	24 000	10 370
Semesterlöneskuld	12 763	8 595	8 498
Arbetsgivaravgifter	4 228	4 457	4 415
Upplupen kostnadsränta	67	206	253
Preliminärskatt löner	3 513	3 753	3 714
Momsskulder	355	461	380
Mimerlaven	6 175	6 205	6 958
Löneskatt	3 382	5 812	5 380
Pension individuell del	7 424	5 140	4 875
Interimsskulder	12 055	11 790	24 641
Förutbetalda skatteintäkter	1 193	2 219	1 128
Avräkning integration	32 400	12 178	24 521
Allmänna etableringsfonden		21 798	
Övriga kortfristiga skulder	685	497	688
	109 612	107 112	95 820

	161231	170831	160831
17 Ansvarsförbindelser			
<i>Borgensåtaganden</i>			
Vafab	6 725	5 193	7 629
Privatpersoner statliga lån	62	62	89
Övriga föreningar	100	100	113
Summa borgensåtaganden	6 887	5 355	7 831
Pensionsförpliktelse - ansvarsförbindelse enligt KPA	123 735	122 557	124 171
Löneskatt 24,26 %	30 018	29 732	30 124
Aktualiseringsgrad 90 %			
Summa pensionsförpliktelse och löneskatt	153 753	152 289	154 295
Summa borgensåtaganden och pensionsförpliktelser	160 640	157 644	162 126

Övrigt

Norbergs kommun har i mars 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2017-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Norbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 368 097 miljoner kronor och totala tillgångar till 369 960 miljoner kronor.

Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 138 184 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 139 217 miljoner kronor.

Verksamhetsberättelser

Kommunfullmäktige

Ordförande: Sten Nordström

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, bland annat mål och riktlinjer för verksamheten, budget, utdebitering och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, årsredovisning och ansvarsfrihet.

Fullmäktige beslutar också i övriga frågor som anges i kommunallagen eller i andra författningar. Ledningskontoret biträder kommunfullmäktige med beslutsunderlag, sammanträdeshandlingar, kallelser, protokoll etc. samt lämnar service till övriga sektorer och allmänhet.

Inom kommunfullmäktiges ansvarsområde ligger kostnaderna för medlemskap i kommunalförbunden Norra Västmanlands Utbildningsförbund, Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund och Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund.

Här finns också kostnaderna för de gemensamma nämnderna:

- Västmanland-Dalarna Miljö- och byggnadsnämnd som startade sin verksamhet 2006-01-01
- Västmanland - Dalarna lönenämnd som startade sin verksamhet 2007-01-01 med säte i Norberg
- Norra Västmanlands Ekonominämnd som startade sin verksamhet 2012-07-01

Även kostnader för kollektivtrafiken och medlemskapet i Norra Västmanlands Samordningsförbund ligger under fullmäktige.

Händelser av väsentlig betydelse (Kommunfullmäktige till och med 19 juni 2017)

- Antagit ett bostadsförsörjningsprogram
- Beslutat om att bli delägare i Inera AB
- Beslutat om utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp i Bjurfors.
- Tagit del av revisionsrapporter och årsredovisningar
- Uppmärksammat medarbetare som varit anställda 25 år i kommunen
- Fattat beslut om att bygga en idrottshall med fritidsgård
- Beslutat om hantering av överskottslikviditet
- Beslutat om medborgarförslag
- Beslutat om motioner
- Hanterat interpellationer

Framtid

- Websändning av fullmäktigsammanträden
- Val 2018
- Ommöblering av sessionsalen. (Skapa en krisledningsplats)
- Utveckling av kommunala samarbeten

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra strategiska områden som har betydelse för Norbergs kommuns utveckling. De strategiska områdena anger vägar fram till Vision 2025. I flera fall behövs samverkan mellan kommun och externa krafter för att nå Vision 2025.

Kommunfullmäktige antog följande vision inför år 2025:

”Norberg – den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla. Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling.”

De strategiska områdena för åren 2016-2025 är:

Med syfte att använda resurser och skattemedel effektivt och svara upp mot invånarnas krav, behövs en gemensam riktning och samordning av kommunens verksamheter.

Styrsystem för Norbergs kommun som kommunfullmäktige antog under 2016 beskriver den samlade styrningen för kommunen, sektorer och samverkansorgan. Styrsystemet ger färdriktning, utgör värdegrund och reglerar ekonomi- och verksamhetsstyrning. Styrningen utgår från kommunens vision, strategiska områden, övergripande mål samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten.

Styrsystemets ambition är att resultat ska följas upp på ett bredare sätt. Förutom de ekonomiska perspektiven har styrsystemet sikte på de kommunala verksamheterna, individen/medborgaren samt medarbetarna. På så sätt är styrsystemet balanserat.

I 2017-års årsredovisning ska måluppfyllelsen utifrån vision, strategiska områden samt kommunstyrelsens tio övergripande mål på ett tydligt sätt följas upp, på så sätt skapar kommunfullmäktige en helhetsbild av kommunens resultat.

Reliefen i kommunhusets sessionssal av Olle Norberg (1917-2000) skildrar olika delar av Norbergs historia

Driftsredovisning

Resultat (kk)	Prognos 171231		Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
	Budget	Prognos			
Intäkter	422,1	3 204,0	4 301,9	3 104,0	517,6
Kostnader	-67 675,6	-70 613,3	-70 404,0	-34 830,5	-37 198,7
Nettokostnader före kapitalkostnad	-67 253,4	-67 409,3	-66 102,1	-37 726,5	-36 681,0
Kapitalkostnad	-357,6	-357,6	-392,4	-213,2	-261,9
Nettokostnad före kommunbidrag	-67 611,0	-67 766,9	-66 494,5	-31 939,6	-36 942,9
Kommunbidrag, årsbudget	67 611,0	67 611,0	66 222,0	67 611,0	60 222,0
Kommunbidrag, tilläggsanslag			2 950,0		2 950,0
Budgetavvikelse	0,0	-155,9	2 677,5	35 671,4	32 229,1

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Kommunfullmäktige, inklusive kommunalförbund och kollektivtrafik prognostiserar ett underskott på knappt 0,2 mkr.

Verksamhetsbidraget till Norra Västmanlands Utbildningsförbund överstiger budget med 0,4 mkr på grund av högre kostnad för SFI undervisning. Verksamhetsbidraget till Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund beräknas bli 0,9 miljoner kronor lägre än budget. Den anslagsfinansierade verksamheten visar ett underskott på 0,9 mkr, vilket i huvudsak beror på ökade kostnader för underhåll. Verksamhetsfastigheter visar ett överskott på 1,1 mkr beroende på lägre kostnader för löpande underhåll. Bostadsverksamten väntas ge ett överskott på 0,7 mkr. Övriga verksamheter ger sammantaget ingen avvikelse mot budget.

Verksamhetsbidraget till övriga samarbetsorganisationer beräknas till budgeterad nivå.

Outhyrda lokaler beräknas kosta 0,3 mkr. Kollektivtrafik kostar 0,2 mkr mer än budget på grund av utökning av linje 85. Överförmyndarverksamhet beräknas kosta 0,1 mkr mer än budgeterat.

Årets 25-åringar!

Stort tack till alla er som arbetat i Norbergs kommun i 25 år.

Anneli Jacobsson, Eva-Lena Silva, Ulf Johansson, Lena Kvist, Pia Söderström, Putte Dahlström, Göran Rydelius, Yvonne Skrivargård samt Yvonne Steinland (ej med på bild)

Kommunstyrelsen och allmänna utskottet

Ordförande: Johanna Odö/Åsa Eriksson

Kommunchef: Hannu Högberg

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsens viktigaste uppgift är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över utskottens verksamheter. Styrelsen ska även uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunledningskontoret är kommunstyrelsens och allmänna utskottets förvaltningsorganisation. Uppdraget innefattar även att stödja kommunfullmäktige. Kommunledningskontoret har ett samordnande och utvecklande ansvar för styrning och uppfyllning. Kontoret leder och utvecklar kommunens mål-, verksamhets- och resultatstyrning. En betydelsefull del i arbetet är också att utveckla former för samverkan mellan kommunens sektorer och med samverkansorgan. Från kommunledningskontoret leds och samordnas kommunövergripande arbetsgrupper och kontoret ansvarar för rapportering till myndigheter.

Kommunledningskontoret arbetar med den övergripande strategiska planeringen, exempelvis för arbetsmarknad, bostäder, integration och säkerhetsfrågor. Via kommunledningskontoret samordnas ekonomistyrning, personalpolitik och samhällsbyggnadsprocessen. Ledningskontoret förbereder ärenden som ska behandlas och utgör sekretariat för kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen och kommunstyrelsens allmänna utskott. Ledningskontoret ansvarar för arkiv samt diarium med offentliga handlingar.

Inom kontoret finns förutom kommunchefen med medarbetare en administrativ enhet samt en kommunövergripande personalfunktion. Upphandlingar, förutom tekniska upphandlingar som sker via Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund, sköts av upphandlingsenheten vid Avesta kommun. Kommunchefen ingår i en styrgrupp för upphandlingar tillsammans med representanter för Avesta och Skinnskattebergs kommuner.

Administrativa enheten biträder kommunstyrelsens allmänna utskott, kommunstyrelse och kommunfullmäktige med beslutsunderlag, sammanträdeshandlingar, kallelser, protokoll etc. samt lämnar service till övriga sektorer och allmänhet. Enheten ansvarar för reception samt kontorsvakmästeri. Inom enheten ingår också det kommunövergripande IT-strategiska utvecklingsarbetet samt informationsfunktionen.

Fokus här är digitalisering, fiberutbyggnad samt implementering av en kommunövergripande IT-strategi med utgångspunkt i vision 2025.

Personalfunktionen ansvarar för utformning och tillämpning av kommunens personal- och lönepolitik samt hantering av kommunövergripande ärenden inom området, t.ex. samverkansavtal och riktlinjer, kollektivavtal och vissa förhandlingar, personalutveckling/avveckling; arbetsmiljö och företagshälsovård; arbetsmässig rehabilitering och friskvård samt jämställdhet och mångfald. Personalfunktionen arbetar även med arbetsmässig rehabilitering och friskvård samt jämställdhets- och mångfaldsfrågor. Personalfunktionen utgör även stöd till sektorerna inom dessa områden.

Sektor lön biträder Västmanland-Dalarna Lönenämnd genom att hantera löner för Norberg, Fagersta, Avesta, Hedemora och Skinnskattebergs kommuner. Löneförvaltningen svarar för lönehantering, pensions- och försäkringsfrågor. Lönechefen vid lönenämnden är underställd kommunchefen i Norbergs kommun.

Norra Västmanlands Ekonominämnd och förvaltningen **Norra Västmanlands ekonomiförvaltning** arbetar med Norbergs kommuns årsredovisningar, delårsrapporter och budget. Funktionen är gemensam med Fagersta kommun. Nämnden upprättar också en egen verksamhetsberättelse.

Händelser av väsentlig betydelse (kommunstyrelsen till och med 26 juni 2017)

- Rapport om gruvrisker. Medborgardialog hölls med anledning av rapporten
- Åtgärder med anledning av trygghetsvandring hösten 2016
- Inrättat en allmän etableringsfond
- Revidering av handlingsplan för fiberutbyggnad
- Åtgärdsplan för nedlagda deponier
- Byggnation av bro över Norbergsån
- Tagit del av årsredovisningar

Framtid

- Översiktsplan – verkställighet
- Bergsbruk/gruvrisker åtgärder
- Digitalisering
- Flyktingar och integration
- Implementering av styrsystem
- Styrning av gemensamma samverkansorgan
- Framtagande av ett tillväxtprogram
- Attraktiv arbetsgivare
- Program för energieffektivisering
- Bostadsförsörjning

Vi hissar Pride-flaggan för alla människors lika värde

Årets "Framtidens Företagare" i Norberg, Seif Hadid uppvaktas av kommunalråd Åsa Eriksson

Frida Hansdotter skriver autografer i sin hemmabacke Klackberg

Landshövding Mino Akhtarzand återinviger Elsa Anderssons konditori

Styrsystem och måluppfyllelse

Vision 2025

Under år 2016 har fokus lagts på att arbeta fram förslag på ny vision för Norberg samt utveckling av styrsystemet. Kommunfullmäktige beslutade i januari 2016 om en ny vision och till visionen antogs fyra strategiska områden. Med en grund i **Vision 2025** samt kommunfullmäktiges fyra strategiska områden har kommunstyrelsen formulerat 10 övergripande mål. Utifrån målen har utskotten formulerat åtaganden, som i sin tur formats i handlingsplaner samt aktiviteter/genomförande.

Relevanta mätetal tas fram inom sektorer och enheter. Mätetalen ska ha relevans för att följa om vi når visionen samt de övergripande målen. Nyckeltal och kriterier arbetas även fram på kommunövergripande nivå för att följa resultatutvecklingen.

Kommunfullmäktige antog följande vision:

”Norberg – den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla. Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling.”

Kommunstyrelsens övergripande mål för perioden 2016-2018:

Den tillgängliga och attraktiva kommunen

1. Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen.
2. Invånarna är trygga i livets alla skeenden.
3. I Norberg tas allas förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till livslångt och livsvitt lärande.
4. Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun.

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling

5. Natur- och miljöarbete gör det enkelt att göra klimatsmarta val i vardagen.
6. Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv.
7. I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer.

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring

8. I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett aktivt och varierat föreningsliv för alla.
9. Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare

10. Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare.

Trendindikatorer

= Pekar åt rätt håll

= Oförändrad, ej undersökt

= Pekar åt fel håll

Mål och måluppfyllelse allmänna utskottet

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiva i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Medborgardialog utvecklas och integreras som en del i styrning och verksamhetsutveckling	Medborgardialoger har genomförts men arbetet kan utvecklas i mera proaktiv riktning.	
	Det ska vara enkelt att kontakta Norbergs kommun, ett kontaktcenter utvecklas som ingång till kommunen	E-tjänster utvecklas men inget fysiskt kontaktcenter har etablerats.	
Invånarna är trygga i livets alla skeenden	Trygghets- och säkerhetsarbetet för hela kommunen bedrivs på ett effektivt sätt.	SCB undersökning med förvisso låg svarsfrekvens pekar på att grupper upplever otrygghet.	
	Ett handlingsprogram ger struktur och samordning för det systematiska säkerhetsarbetet	Styrdokument är på plats och reviderade. Plan för krisstöd och kriskommunikation revideras 2017. Utbildnings- och övningsplan är reviderad för 2017. Införande av kommunal ledningsplats tillsammans med MSB.	
I Norberg tas allas förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till ett livslångt och livsvitt lärande	Tillgång till en efterfrågeorienterad vuxenutbildning samt SFI finns.	Uppdrag lämnat till NVU om en ny ersättningsmodell som kan bidra till att styra vuxenutbildning. Uppdraget ännu inte genomförd.	
	Folkbildningen med studieförbund samt folkhögskolor är etablerade	Studieförbund med kontor samt en folkhögskola är etablerad i Norbergs kommun.	
	Samarbete med högskolor och partnerskolor för högre utbildningar utvecklas	Sektorer samverkar med högskolor och tar emot studenter. MDH har ett regelverk som försvårar för lärarstudenter att göra VFU i Norbergs kommun.	
Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun	Den som bor, verkar eller besöker Norberg sätts i centrum när digitala tjänster tas fram. I Norberg används digitaliseringens möjligheter för att skapa en enklare vardag och ett öppet samhälle.	Aktiviteter för digitalisering genomförs. Handlingsplan för fiberutbyggnad framtagen och beslutad kommunstyrelsen.	

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Natur- och miljöarbete gör det enkelt att göra klimatsmarta val i vardagen	Invånarna har tillgång till energi- och klimatrådgivning.	Västmanland- Dalarna Miljö- och byggförvaltning erbjuder rådgivning.	
	Norbergs kommun verkar för att användningen av förnybar energi utvecklas.	Energi- och klimatstrategin revideras. Arbetet ska vara klart våren 2018.	
	Utsläppen av växthusgaser från energianvändning och transporter i kommunens verksamheter ska på sikt upphöra.	Energi- och klimatstrategin revideras. Arbetet ska vara klart våren 2018.	
	En klimatstrategi för kommunens verksamheter samt för Norberg som geografisk yta tas fram	Hållbarhetsredovisning arbetas in i kommunens årsbokslut 2017.	

Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv	Företag med framtidstro, som vill satsa utgör förutsättningar för Norbergs fortsatta utveckling.	Nytt utskott DSU tillkommit sedan åtagandet formulerades. DSU arbetar fram åtaganden inom målområdet varierat och blomstrande näringsliv.	
	Helhetssyn, samarbete och samverkan över sektorsgränser, samverkans-organisationer, myndigheter och med företag ger förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och kompetensförsörjning.	Nytt utskott DSU tillkommit sedan åtagandet formulerades. DSU arbetar fram åtaganden inom målområdet varierat och blomstrande näringsliv.	
	Lokaler ska finnas för de som önskar starta företag.	En del lediga lokaler finns i Norberg men det är brist på speciallokaler för företag. Nytt utskott DSU tillkommit sedan åtagandet formulerades. DSU arbetar fram åtaganden inom målområdet varierat och blomstrande näringsliv.	
	Planlagd mark för de företag som vill etablera sig eller utöka sin verksamhet ska finnas.	Planlagd kommunal mark finns för företag att bygga nytt/utöka verksamhet.	
	Norbergs kommun är pådrivande för en utveckling av miljömässigt hållbar infrastruktur i kommunen.	Norbergs har flera insatser för att utveckla infrastrukturen, fiber och gång- och cykelväg till Fagersta planeras men även för att buss med linje 500 ska stanna i Bjurfors. Busstorget byggs om under 2017. Järnvägsförbindelse med persontrafik saknas i centrala Norbergs kommun.	
I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer	Norberg lockar med attraktiva livsmiljöer.	Planlagd kommunal mark finns för att bygga villor och flerfamiljshus och än mera mark är under planering hos Vdala.	
	En avgörande fråga för kommunens utveckling är byggandet av fler bostäder i alla delar av kommunen. En aktiv plan- och markberedskap är av yttersta vikt	Få nya bostäder har tillkommit och en del attraktiva villatomter är svårsålda. Startbesked har lämnats för fem bostäder under perioden aug 2016 - aug 2017.	
	En trygg och attraktiv allmännytta är bra för hela Norberg, upprustning samt underhåll sänker hyreshusens energianvändning med hälften.	NVK förvaltar Norbergs kommuns allmännytta. Energieffektiviseringar har genomförts med byte av kranar. NVK bedömer att behov finns av fler insatser.	
	I bostadsförsörjnings-programmet finns planer och program samt förslag till åtgärder för att hantera bostadsförsörjningen.	Ett bostadsförsörjningsprogram har antagits under 2017.	

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett attraktivt och varierat föreningsliv för alla	Attraktiva och trivsamma miljöer gör att invånarna trivs.	Nytt utskott DSU tillkommit sedan åtagandet formulerades. DSU arbetar fram åtaganden inom målområdet fritid, kultur och besöksnäring	
	En utvecklad besöksnäring ger förutsättningar för tillväxt	Nytt utskott DSU tillkommit sedan åtagandet formulerades. DSU arbetar fram åtaganden inom målområdet fritid, kultur och besöksnäring. Med invigning av Elsa Andersons konditori har besöksnäringen ökat stort jämfört med föregående år.	
	Norberg har ett brett fritids- och kulturutbud över hela året.	Nytt utskott DSU tillkommit sedan åtagandet formulerades. DSU arbetar fram åtaganden inom målområdet fritid, kultur och besöksnäring	
Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort	Invånarna ska trivas och vara stolta över Norberg.	SCB medborgarundersökning från 2016 visar på flera områden för förbättringar, dessa är tillgång till bostäder, trygghet och bra kommunikationer. Även ett utökat kommersiellt utbud samt fritidsmöjligheter kan höja helhetsbetyget. 24 procent av medborgarna i Norbergs kommun kan starkt rekommendera vänner och bekanta att flytta till kommunen.	
	Kommunen medverkar aktivt i nätverk och sammanhang som utvecklar Norberg som en arrangemangs- och besöksort.	DSU kommer att arbeta fram en besöksnäringstrategi. Norberg ingår i flera nätverk med fokus på arrangemang och besöksnäringssort.	
	Information och kommunikation om Norberg på flera språk utvecklas.	Kommunikationen i foldrar, hemsida och övriga sociala medier sker främst på svenska språket.	

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	Medarbetarskap- Medarbetare ges möjligheter att aktivt medverka i utvecklingen av verksamheten och se sin roll i helheten	Medarbetarenkäten från 2016 visar på en utveckling inom flera områden. Starka områden är meningsfullhet och en organisation fri från trakasserier och kränkningar. Förbättringsområden är friskvård och lön.	
	Ledarskap – Norbergs kommun har närvarande chefer och ledare som är uppmuntrande, lyssnande samt tydliga och raka.	Medarbetarenkäten från 2016 visar att ledarskapet generellt utvecklats.	
	Kompetensutveckling – Medarbetare kan växa i sina uppdrag och ges professionella utvecklingsmöjligheter.	Under 2016 och 2017 har det funnits extra medel för kompetensutveckling.	

Framtid

Inom allmänna utskottets områdens är mycket på gång.

Kommunledningskontoret med administrativa enheten har fokus på digitalisering samt arbete med ”en väg in”, främst digital sådan. Siktet är att färdigställa och avsluta arbetet med att öka säkerhetsnivåer i kommunhuset. För ändamålet skapas en fast krisledningsplats i sessionssalen och ett utökat tillträdesskydd.

Planering sker för att införa webbsändningar av kommunfullmäktiges möten, detta arbete beräknas kunna vara klart runt årsskiftet.

Bostadsfrågor är i fokus med förhoppningen om att flerfamiljshus samt villor byggs.

Personalfunktionen har ett omfattande arbete på gång med att föra in heltid som norm i den kommunala organisationen.

Arbetet med att utveckla styrsystemet går in i en ytterligare fas med Norbergs kommuns deltagande i Sveriges kommuner och landstings kvalitet i korthet (KKiK).

Årsredovisning för 2017 med kommunfullmäktiges strategiska områden samt kommunstyrelsen tio mål följs upp på kommunövergripande nivå. Ambitionen är också att föra in en hållbarhetsredovisning samt ett mer dynamiskt internkontrollarbete.

Arbetet med att utveckla styrning av samverkansorgan pågår, liksom insatser som syftar till att utveckla det interkommunala samarbetet ytterligare. En gemensam avsiktsförklaring om utökat samarbete mellan sju kommuner är under framtagande.

Översyn av styrdokument sker vartefter samtidigt som en del andra revideras i enlighet med beslutad plan.

Insatser sker för att lyfta det brottsförebyggande arbetet. Norbergs kommun medverkar tillsammans med kommunpolisen i ett utvecklingsprojekt med nationella Brottsförebyggande rådet.

Ansvarsförhållanden avseende arbetsmarknadsfrågor har justerat mellan allmänna utskottet och sociala utskottet med följderna att KSAU framöver kommer att bära ett större ansvar för genomförande av den kommunala arbetsmarknadspolitiken.

Sist men inte minst planerar kommunledningskontoret tillsammans med valnämnden de val som ska genomföras september 2018.

Driftsredovisning kommunstyrelsen och allmänna utskottet

Resultat (kkr)	Prognos 171231		Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
	Budget	Prognos			
Intäkter	13 408,6	12 923,3	17 972,1	8 148,9	10 075,4
Kostnader	-28 324,3	-27 739,5	-30 672,0	-16 215,4	-17 485,9
Nettokostnader före kapitalkostnad	-14 916,2	-14 816,2	-12 699,9	-8 066,5	-7 410,5
Kapitalkostnad	-134,2	-134,2	-127,4	-86,2	-79,0
Nettokostnad före kommunbidrag	-15 050,4	-14 950,4	-12 827,3	-8 152,7	-7 489,5
Kommunbidrag, årsbudget	16 014,0	16 014,0	13 292,0	16 014,0	12 792,0
Kommunbidrag, tilläggsanslag	-963,6	-963,6	-500,0	-963,6	
Budgetavvikelse	0,0	100,0	-35,3	6 897,7	5 302,5

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Kommunstyrelsen och allmänna utskottet prognostiserar ett överskott på 0,1 mkr.

Försäkringskostnaderna förväntas överstiga budget med ca 0,3 mkr. Underskottet vägs upp av i huvudsak lägre lönekostnader till följd av vakanser.

Barn- och utbildningsutskottet

Ordförande: Johanna Odö

Sektorchef: Ingrid Nord

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskott och sektor ansvarar för att bedriva förskola, fritidshem och grundskola enligt skollagen, grundskoleförordningen, läroplan för förskola respektive grundskola. Den frivilliga verksamheten Musikskolan är en verksamhet inom utskottets ansvarsområde. Norbergs kommun ansvarar enligt kapitel 24 i skollagen, för undervisningen av 6-10 elever från Davidsbogård HVB-hem.

Kostorganisationen med kommunens alla tillagningskök och mottagningskök tillhör utskottet. Från januari ingår Biblioteket, Teaterbiografen samt ungdomsgården Unkan i utskottets och sektorns ansvar.

Utskottet består av fem ordinarie ledamöter och tre ersättare.

Verksamheterna fördelas enligt följande:

Förskolor: Tallen 3 avdelningar, Blåsippan 3 avd, Treklövern 3 avd, Källgården 1avd (avslutades i juni) och Skogsgläntan 3 avd.

Förskoleklasser: Brunnen, Källan, Regnbågen samt Källgården från och med augusti.

Fritidshem: Önskebrunnen, Källan och Regnbågen.

Grundskolor: Källskolan årskurs 1-3, åk 2 är fyrparallellig i övrigt är årskurserna treparallelliga. Centralskolan årskurs 4-9, alla årskurser förutom åk 8 är treparallelliga.

Musikskolan: Musikskolan erbjuder kommunens barn och ungdomar möjlighet till musikundervisning, enskilt eller i grupp. Musikskolan har samarbete med grundskolan och med kulturskolan i Avesta.

Undervisning för elever inskrivna på institution: Undervisningen sker i lokaler i före detta Kärrgruvans skola.

Förskolechefen ansvarar tillsammans med biträdande förskolechef för förskoleverksamheten.

Rektor för Källskolan har ansvar för förskoleklass till årskurs 3, fritidshemmen samt för

Elevhälsa F-3. Rektor för Centralskolan har tillsammans med biträdande rektor ansvaret för årskurs 4-9, Elevhälsa 6-9, musikskolan samt särskild undervisning enligt kap 24 i skollagen.

Utöver ovan beskrivna verksamheter finns en fristående förskola och fritidshem i Norberg som drivs av Karbenningbygdens förskola, ekonomisk förening.

Kostenheten

Kostenheten består av tillagningsköken Centralskolan, Källskolan, Kärrgruvan och Björkängen samt mottagningsköken Blåsippan, Treklövern, Skogsgläntan och Resedan. Kostchefen ansvarar för verksamheten.

BUT

BUT, den nya delen i utskottet består av Biblioteket, Unkan och Teaterbiografen.

Sektorchef är ansvarig för verksamheten.

Händelser av väsentlig betydelse

- Utskottet har arbetat fram nya strategiska mål för verksamheten.
- Fortsatt stort antal nyanlända barn och elever i våra verksamheter.
- En modul har ställts upp vid Källskolan.
- Förskolan går ur Källgården till förmån för Källskolans fjärde förskoleklass.
- Ny kostchef från 1 maj.
- Eleverna i skolan erbjuds två maträtter, varav en är vegetarisk.
- Utrymning och sanering/renovering av källaren på Tallens förskola på grund av fukt.
- Upprustning av inom- och utomhusmiljön på Tallen. Matsalen byggs om till förskoleavdelning.
- Utbildningsinsats med Skolverket utifrån nyanländas lärande. Under hösten är fokus systematiskt kvalitetsarbete i samarbete med Högskolan Dalarna.
- Fortsatt arbete med vår vision, *Det hänger på mig och jag kan göra något åt det. Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet.*
- Biblioteket har fortsatt sin modernisering med nya möbler, nytt golv och studieplatser utrustade med lånedatorer.
- Unkan driver två projekt, ett skate- och demokratiprojekt samt ett med fokus på tjejer.
- Teaterbiografen har rustat scenen samt förnyat och kompletterat belysningen.

Mål och måluppfyllelse

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiva i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Förskola på obekvämt arbetstid ska tillgodoses vid efterfrågan	Tillgodoses kvällstid vardagar mellan kl. 18-23.	
Invånarna är trygga i livets alla skeenden	All skolskjuts ska gå fram till skolan	Nytt skolskjutsavtal skrivs med KTM (kollektivtrafikmyndigheten i Västmanland) hösten 2017.	
I Norberg tas alla förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till ett livslångt och livsvitt lärande	All personal i förskola och skola ska ha adekvat utbildning	Nio utbildade förskollärare saknas, tjänsterna är tillsatta med vikarier. Tre lärare på Källskolan samt elva lärare på Centralskolan saknar lärarlegitimation.	
	Alla elever ska lämna grundskolan med gymnasiebehörighet	84% av eleverna, exkl. nyanlända, är behöriga till gymnasiet	
	Erbjuda lovskolor och läsläsning	Alla elever erbjuds läsläsning en gång i veckan. Eleverna i åk 6-9 erbjuds lovskola.	
	Biblioteket är tillgängligt för alla och erbjuder en innovativ och inspirerande verksamhet	Biblioteket är öppet för allmänheten mellan kl. 12 och kl. 19 som längst.	
Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun	Digitala klassrum med utbildade lärare	Alla klassrum är digitala. Utbildningsinsatser behövs för lärare.	

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer	Erbjuda pulshöjande aktiviteter utanför ordinarie undervisningstid	På Källskolan erbjuds rastaktiviteter varje rast. Eleverna i åk 8 har pulshöjande aktiviteter tre dagar i veckan.	

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser samt möjlighet till ett attraktivt och varierat föreningsliv för alla	Möta sin egen kultur på hemmaplan	En kulturplan ska tas fram.	➡
	Unkan erbjuder som ett alternativ till föreningslivet en aktiv fritid som bidrar till att stärka ungsomars identitet	Skate- och demokratiprojekt, tjejkvällar	⬆

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	En introduktionsplan för nyanställd	En plan är framtagen.	⬆
	Skapa en stabil organisation för att minska sjukfrånvaron	"Långsiktiga tydliga mål. Utöka grundbemanningen på alla nivåer. Minska antalet personal per skolledare Fler och rätt anpassade lokaler för verksamheterna. "	➡

Framtiden

Det händer mycket inom våra verksamheter både lokalt och på nationell nivå. På lokal nivå ser vi att barn- och elevantalet håller en stadigt hög nivå. Vi hoppas att fler av våra barn och elever kommer att bli bofasta i Norberg. Inom både förskola och skola kommer vi att fortsätta arbeta språk- och kunskapsinriktat för att möta alla barn och elever på deras nivå. Skolledningen driver tillsammans med förstelärare och processledare ett utvecklingsarbete kring det systematiska kvalitetsarbetet för att få det att bli ett arbete som alla är engagerade i och som driver förskolan och skolan framåt. Högskolan Dalarna finns med i arbetet under läsåret.

Digitalisering är ett viktigt område som uppmärksammas både nationellt och lokalt. Förskolan och skolan är numera väl utrustade med lärplattor, Apple-TV och annan utrustning. Vi behöver nu fokusera på den pedagogiska delen, hur våra medarbetare ska arbeta med barnen och eleverna för att utrustningen ska bli ett pedagogiskt verktyg som utvecklar undervisningen. Från och med hösten serveras två rätter i matsalarna på skolorna.

På biblioteket fortsätter moderniseringen. Nya möbler är beställda och NVK ska lägga in heltäckningsmatta även på barnavdelningen. Diskussioner förs även om möjligheten till mer-öppet i och med införandet av RFID-systemet. Belysningen på Teaterbiografen är dålig och kommer att bytas ut. Det är fortfarande hårt tryck på Unkan, många ungdomar deltar på deras olika aktiviteter.

Driftsredovisning

Resultat (kkkr)	Prognos 171231		Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
	Budget	Prognos			
Intäkter	17 459,5	17 459,5	40 143,6	25 665,5	22 250,3
Kostnader	-127 558,8	-127 558,8	-136 777,7	-95 856,7	-87 273,2
Nettokostnader före kapitalkostnad	-110 099,3	-110 099,3	-96 634,1	-70 191,2	-65 022,9
Kapitalkostnad	-156,9	-156,9	-241,4	-65,8	-147,9
Nettokostnad före kommunbidrag	-110 256,2	110 256,2	96 875,5	-70 257,0	-65 170,7
Kommunbidrag, årsbudget	109 976,0	109 256,0	98 521,0	109 976,0	98 521,0
Kommunbidrag, tilläggsanslag	280,2	280,2		280,2	
Budgetavvikelse	0,0	0,0	1 645,5	39 179,3	33 350,3

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Helårsprognosen för år 2017 utvisar ett förväntat resultat på +/-0.

Nyckeltal

Verksamhet	Öppet timmar/år					Besökare				
	201708	2016	2015	2014	2013	201708	2016	2015	2014	2013
Biblioteket	711	1 350	1 430	1 430	1 300	34 675	73 829	85 000	76 900	65 632
Teaterbiografen	-	-	-	-	-	4 394	9 101	10 900	10 900	11 300

	201708	2016	2015	2014	2013
Biblioteket antal mediautlån	12 692	24 114	26 400	26 400	26 400
Teaterbiografen antal arrangemang	80	257	232	232	166

Unkan	201708	2016	2015	2014
Öppet antal timmar	677	688	612	778
Antal besökare	7 311	4 664	3 752	5 100
Antal besökare/kväll	55	44	39	36

Kommentarer:

Teaterbiografen, 80 arrangemang med 4394 ger ett snitt på 55 besökare. Här bör noteras att Unkan använder sig av scenen de kvällar som det inte är några andra arrangemang där. Vid 92 tillfällen med 1840 personer sammanlagt.

Unkan, har haft och varit med på flera stora arrangemang i år.

Demokrati- och skateprojektet hade en dag vid Mimerlaven, där var Unkan med hela dagen.

Unkan hade skolavslutning på två ställen, drogfri skolavslutning i Furuviik med årskurs 7-9 samt arrangemang för de som gick ut årskurs 6.

Unkan har varit öppen måndag-, onsdag- och fredagkväll hela sommaren med många besök.

Unkan har haft två läger i fyra dagar, ett med övernattningar, tack vare pengar från MCUF.

Barn- och utbildningssektorn	Utfall 201708	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012
Antal årsarbetare	165,0	156,0	153,7	122,6	124,7	126,8
Varav administrativ personal	3,25	4,25	3,85	3,85	3,85	4,5
Varav Skolledare	4,0	4,7	3,0	3,1	3,0	3,0
Skolmåltider						
Antal lunchportioner	85 877	173 512	199 006	176 629	158 266	143 622
Antal lunchportioner per årsarbetare	11 450	26 694	30 616	30 453	24 924	16 681
Bruttokostnad per lunchportion inkl. frukost och mellanmål	27,47	24,99	26,72	27,24	30,86	36,52
Fortbildning						
Medel per årsarbetare	1 306	3 201	1 515	1 816	1 482	2 307
Grundskola åk 1-9						
Antal elever	604	609	592	482	486	472
Antal årsarbetare	50,7	50	36,7	36,0	36,0	34,5
Årsarbetare inom stödåtgärder	29,1	17,4	9,5	7,0	8,0	8,0
Antal undervisande personal per 100 elever exkl. stödåtgärder	8,4	8,2	6,2	7,5	7,4	7,3
Antal stödpersonal per 100 elever exkl. syo, skolsköterska, kurator och fritidsledare	4,8	2,9	1,8	1,5	1,6	1,7
Antal undervisande personal per 100 elever inkl. stödåtgärder	13,2	11,1	8,0	8,9	9,1	9,0
Uppnått målen i samtliga ämnen	84	74	80	78	91	83
Förskoleklass						
Antal elever	76	62	86	52	58	53
Antal årsarbetare	6,0	4,7	5,3	4,5	4,5	3,8
Antal undervisande personal per 100 elever	7,9	7,6	6,2	8,7	7,8	7,1
Fritidshem						
Antal elever	187	181	178	144	153	153
Antal årsarbetare	9,0	9,3	8	7,3	7,3	7,8
Antal undervisande personal per 100 elever	4,8	5,1	4,5	5,1	4,7	5,1
Stödåtgärder						
Antal årsarbetare	1,0	1,3	0,75	1,0	1,2	1,3
Antal undervisande- och stödpersonal per 100 barn	0,4	0,5	0,3	0,4	0,5	0,6
Samtliga förskolor						
Antal barn	224	253	239	242	233	240
Antal årsarbetare	47,4	51,0	44,6	41,5	42,3	43,2
Antal undervisande personal per 100 barn	21,3	20,2	18,7	17,1	18,2	18,0
Antal barn per undervisande personal	4,7	5,0	5,4	5,8	5,5	5,6
Musikskolan						
Antal inskrivna	158	187	196	195	185	186
Antal årsarbetare	2,5	2,8	3,0	3,3	3,7	4,0

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet

Ordförande: Ulf Olofsson

Sektorchef: Daniel Magnusson

Verksamhetsbeskrivning

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet är ett nybildat utskott i Norbergs kommun.

Verksamheterna som ingår är: demokratiutveckling och medborgardialog, näringslivsfrågor, allmän- och barnkultur, turism och besöksnäring. Folkhälsofrågor, kulturmiljövård, naturvård, infrastrukturfrågor, landsbygdsutveckling, informationsverksamhet, konsumentvägledning, lotteriärenden, stöd och samverkan med föreningar och enskilda inom verksamhetsområdet samt utveckling av kommunägda kulturbyggnader.

För att utveckla en verksamhet så är det viktigt att förstå hur den fungerar. Eftersom det är ett nytt utskott, ny chef och delvis nya ansvarsområden så har mycket av arbetet 2017 hittills gått åt till att förstå verksamheten samt hitta organisation och roller.

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet består av 5 ordinarie ledamöter och 3 ersättare.

Händelser av väsentlig betydelse

Näringsliv

- Enligt plan genomfört tre av årets fyra näringslivsråd samt tre av årets fyra nätverksfrukostar – *Morgonsoffan*.
- Arbetet med att skapa en näringslivsstrategi för Norberg har påbörjats
- Bjudit in i Svenskt näringsliv till ett möte med utvalda politiker och tjänstemän för att diskutera resultaten av näringslivsenkät samt satsa framåt. Gemensamt planerat och bjudit in till *Näringslivspromenad* under hösten.
- Genomfört företagsbesök, där målet är att under året träffa samtliga små och medelstora företag i kommunen. Samt besökt företag som nyligen anställt ny personal.
- Skickat välkomstbrev till samtliga nyföretagare i kommunen
- Planerat för att under hösten sända ut nyhetsbrev kring näringsliv.
- Deltagit och stöttat ungdomar i projektet *Framtidens företagare* tillsammans med Fagersta och Sala kommun samt medverkat på Kick-off för Ung företagsamhet.
- Genomfört juryarbete tillsammans med Fagersta och Skinnskattebergs kommun för *Företagarna Norra Västmanlands* priser till bland annat årets företagare.
- Planerat branschmessa för åk 8, 9 samt gymnasiet tillsammans med bland annat NVU och Fagersta och Skinnskattebergs kommun.

Kulturmiljö

- Tagit fram och presenterat utredningen *Norbergs kulturmiljöer, utredning om prioritering*
- Påbörjat renovering av avstängda bron i Mossgruveparken.
- Besökt tunnel vid Klackbergs naturreservat.
- Byggt ett tak som skyddar vattenhjulet vid Nya Lapphyttan
- Invigt den nyrestaurerade kraftcentralen vid Mimerområdet, samt bytt ut farlig el på området.
- I juli genomfördes en framgångsrik Ekomuseumsvecka i samverkan med Norbergs lokala ekoråd med aktiviteter vid samtliga tio besöksmål i kommunen
- Aktiviteter på Nya Lapphyttan, Barnens Bergslag, genomfördes under sex veckor. Feriearbetare sysselsattes.

Naturvård

- Flera LONA-projekt pågår. Ett exempel är ”Åt skogen på bibblan” som beräknas vara klart under hösten.
- Arbetet med ett naturvårdsprogram pågår och färdigställs under hösten.
- Under handledning har ensamkommande flyktingbarn från Lilla Björkås haft språkpraktik förlagd till i huvudsak Klackbergs naturreservat. Språkpraktikanterna har under tre sommarveckor arbetat med naturvårdsåtgärder i reservatet samtidigt som de övat svenska. Under ekomuseum-veckan i somras genomfördes en guidad visning av Klackbergs naturreservat i samarbete med Naturskyddsföreningen i Norberg.
- Anlitat Norbergs brottarklubb för slyrensning vid Klackbergs naturvårdsområde samt Mossgruvan.

Föreningsstöd

- Arbetet med en ny idrottshall i Norberg har påbörjats under året. Möten med NVK som ansvarar samt *Hallgruppen* har genomförts.
- Föreningsmöten har genomförts. Både enskilda med en del föreningar samt gemensamma träffar, exempelvis tillsammans med SISU samt träff med föreningar om externa bidrag att söka.
- Tillsammans med Norbergs skidklubb påbörjat dialog för att energieffektivisera skidstadion i Klackberg.
- Konstgräsplanen på Malmheden i Norberg har invigts.

Arrangemang och allmänkultur

- Medarrangerat utställningen *Strejkspelet 40 år senare* samt påbörjat planeringen för dess fortsättning som en mobil utställning som exempelvis kan turnera på våra äldreboenden.
- Varit på plats och marknadsfört kommunen och dess besöksmål på samtliga större arrangemang under sommaren.
- Ett kulturliv för alla – musik – teater - konst har bjudit på ett intressant och varierat utbud, bland annat i samband med invigningen av Elsa Anderson konditori och Torgfesten.
- Nationaldagen planerades och firades genom samarbete med bland annat Bergslagens folkhögskola och ABF.
- Varit delaktiga och på många sätt stöttat Norbergfestivalen som i år tog publikrekord.

Turism och besöksnäring

- Påbörjat kommunens besöksnäringstrategi.
- Anställt projektledare för besöksnäring, kulturmiljöer och arrangemang
- Förbättrat möjligheterna för turister att hitta information om kommunens besöksmål i mobiltelefonen.
- Tagit fram nya informationspärmar för turismen i Norbergs kommun som tillsammans med annat turistmaterial funnits på många butiker och besöksmål i kommunen.
- Besökscentrum har fungerat som turistinformation och har haft öppet måndag-söndag kl. 10.00–16.00 perioden 27/5-10/9. Besöksmålen Nya lapphyttan, Gruvmuseet, Polhemshjulet samt utställningarna i Klackberg och i Transformatorhuset har varit öppet måndag-fredag kl. 10.00–15.00 samt lördag-söndag kl. 10.00–16.00 under perioden 12/6-3/9.
- Arrangerat Bruksledens dag tillsammans med Fagersta kommun och scoutkåren.
- Investerat i en delvis ny brygga vid Bågenbadet i Karbenning då den gamla i flera år varit näst intill obrukbar.
- Feriearbetare har målat över klotter i badhytter vid campingbadet.

Folkhälsofrågor

- Genomfört möte med Region Västmanland som en uppstart i arbetet med folkhälsoplan samt deltagit på träffar och möten på temat.
- Medverkat kring möjligheten för anställda i Norbergs kommun att delta i Våruset samt Engelbrektsstafetten. Ca 50 deltog i Våruset. Inget lag kom till skott i stafetten, förmodligen på grund av att erbjudandet kom sent. Nya tag nästa år.

Informationsverksamhet

- Investerat i Paloma som är ett verktyg för nyhetsbrev.
- Tagit fram manual för ledningsgrupp för att kunna få ut information på hemsida samt sociala medier i samband med akut situation.

Mål och måluppfyllelse

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiva i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Utreda möjligheten till ett medborgarkontor/en väg in	Vi inventerar hur andra kommuner resonerar i frågan. Vilka är för respektive nackdelarna.	
	Anordna mötesplatser för medborgare att vara med att tycka	Planeras komma igång under hösten 2018	

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv	Skapa strategi för näringslivet	Ingen strategi fanns. Arbetet påbörjat	
	Utveckla kommunens information och kommunikation med företagen.	Brev till nyföretagare har gått ut. Nyhetsbrev startar under september	
	Möjliggöra mötesplatser för privat och offentlig sektor	Morgonsoffan. Näringslivsråd. Näringslivspromenad mm.	
	Skapa möjligheter för unga att lära sig mer om företagande	Framtidens företagare. UF	
I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer	Ta fram en folkhälsoplan	Ett första möte genomfört	

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort	Norberg har och följer en genomtänkt strategi för evenemang och besöksnäring	Rekryterat projektledare. Arbetet igång.	
	Stötta föreningar och arrangörer för att skapa evenemang och besök	Föreningsbidrag, attraktivitetsbidrag, möten.	

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	Regelbundna möten för kontinuerligt informationsutbyte mellan politik, kommunledning och medarbetare genomförs.	En konferens genomförd	➔
	Alla medarbetare inom utskottet känner sig sedda och delaktiga i arbetet	Exempelvis veckomail	➔
	Tydlig introduktion för nya medarbetare	Det finns ingen specifik för DSU, bara en allmän för kommunen. Behöver upprättas.	➔

Framtiden

En majoritet har i budgetberedningen gått fram med ett förslag om att det ska tillföras verksamheter till Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet. Det handlar om BUT (Bibliotek, Unkan och Teaterbiografen). Går förslaget igenom i kommunfullmäktige kommer vi inledningsvis lägga tid på att få till den nya organisationen för att få ut maximalt av var och en inom sektorn. För sektorchef handlar det om nya människor att lära känna och ett större personalansvar. Vare sig förslaget går igenom eller ej så kommer förändringar ske inom organisationen, under hösten 2017 har en förenings- och näringslivsutvecklare anställts som börjar tjänsten januari 2018. Det känns oerhört viktigt med den rekryteringen då vi måste sätta fart och resurser i arbetet med näringslivsklimatet.

Vi ser fram emot färdigställandet av idrottshallen, som beräknas vara klar sommaren 2018. Här kommer vi under hösten ha fokus på att hitta driftsform för den. Vi hoppas också kunna träffa avtal med hallen i Klackberg för vårsäsongen 2018, något som ännu inte är klart.

Vidare så är det viktigt att få ihop våra strategier inom besöksnäring, näringsliv, information och folkhälsa samt lokal kulturplan.

Bergslagsstatsningen i dess nuvarande form löper ut i januari 2018, fram till dess jobbar vi vidare för att utreda de sista möjligheterna kring ett framtida medeltidsmuseum i Norberg.

Utifrån vår utredning om prioriteringar av kulturmiljöer kommer vi framledes, efter ekonomiska förutsättningar, försöka ta hand om våra kulturmiljöer. Det som prioriteras först är det som eventuellt kan vara en fara för allmänheten. Framåt är digitaliseringen viktig för oss, på sikt vill vi kunna investera i digitala infartsskyltar, prioriterat är också att ta fram en app för att höja upplevelser i besöksnäringen. Vi vill också lyfta frågan om jämlikhet och mångfald bland medarbetarna i DSU. Under 2018 tror vi oss kunna uppnå en jämn fördelning mellan män och kvinnor, men behöver verka mer för mångfald. Vi har också ambitioner att under hösten plocka in minst en extratjänst.

Norbergs Cykelklubb, har bl.a. stor tävlingsverksamhet med många starter både runt om i Sverige och i andra länder. NCK arrangerar även EngelbrektsTuren med ca 1 000 deltagande cyklister.

Driftsredovisning

Resultat (kk)	Prognos 171231		Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
	Budget	Prognos			
Intäkter	219,4	542,9		342,0	
Kostnader	-6 863,9	-7 187,4		-4 438,9	
Nettokostnader före kapitalkostnad	-6 644,5	-6 644,5	0,0	-4 096,9	0,0
Kapitalkostnad	-235,5	-235,5		-157,4	
Nettokostnad före kommunbidrag	-6 880,0	-6 880,0	0,0	-4 254,3	0,0
Kommunbidrag, årsbudget	6 380,0	6 380,0		6 380,0	
Kommunbidrag, tilläggsbudget	500,0	500,0		500,0	
Budgetavvikelse	0,0	0,0	0,0	2 625,7	0,0

Ekonomiskt utfall och större avvikelser

Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottets verksamheter uppvisar ett prognostiserat 0 resultat för 2017 förutsatt att vi kommer igång med det som är planerat under hösten. Avvaktande med rekrytering av Förenings- och näringslivsutvecklare samt föräldraledighet av informatör kan påverka resultatet till ett visst överskott.

Nyckeltal

Utvalda nyckeltal för några av sektorns verksamheter och jämförelse med samma period eller helår året innan.

Besöksnäring

Verksamhet	2017	2016	2015	2014
Besökscentrum/Turistinfo	624/	624/474	/270	/270
Nya Lapphyttan	642	630	624	624
Gruvmuseet	444	350	90	90
Polhemshjulet	444	350	90	90

Antalet gästnätter i Norbergs kommun har ökat jämfört med föregående år enligt de aktörer vi pratat med. Nyöppnade Elsa Anderssons konditori har under sommaren haft ett snitt på ca 800 besökare per dag.

Näringsliv

	2016	2015	2014
Andel företagsamma 16-74 år (%)			
Norberg	677	688	612
Länet	7 311	4 664	3 752
Riket	55	44	39
Andel företagsamma kvinnor (%)			
Norberg	6	6,1	6,2
Länet	5,6	5,6	5,5
Riket	7,7	7,6	7,5
Andel unga företagsamma 16-34 år (%)			
Norberg	4,8	4,9	4,5
Länet	4,1	4,0	4,0
Riket	5,6	5,6	5,5
Nyföretagssamma per 1000 invånare (%)			
Norberg	11,1	11,2	10,5
Länet	8,8	9,1	8,5
Riket	11	11	10,8

Perioden 2017-01-01 – 2017-08-31 startades 31 nya företag i Norbergs kommun. Skogsskiften, bostadsrättsföreningar samt ideella föreningar inkluderar.

Föreningsliv

	201706	201606	201506	201406
Antal föreningsaktiviteter för barn och ungdomar	891	681	682	471

Socialutskottet

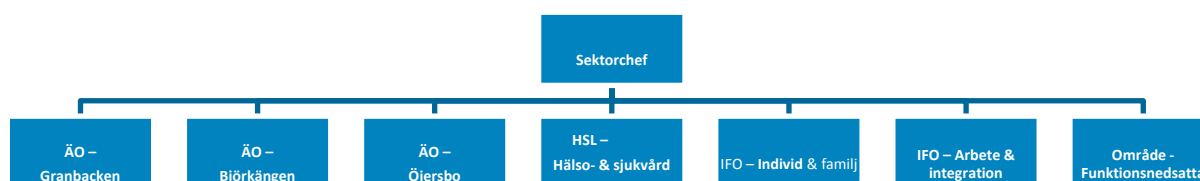
Ordförande: Annika Hedberg Roth

Sektorchef: Liselotte Eriksson

Verksamhetsbeskrivning

Socialektorn leds av sektorchefen. I sektorchefens uppdrag ingår att ansvara för övergripande frågor och frågor som gäller ledning och organisation samt sektorns del i de kommungemensamma frågorna. Administrativa stödresurser finns samlade direkt underställd sektorchefen.

Socialutskottet och socialektorn bedriver individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, omsorg för området funktionsnedsatta och socialpsykiatri. Dessa verksamheter är organiserade i sju olika områden under var sin områdeschef. Som stöd för dessa verksamheter finns en stab som svarar för olika administrativa stödprocesser. Sektorchefen svarar för den övergripande ledningen och styrningen av sektorn.

Sektorchef

Sektorchefen är ansvarig för övergripande frågor som gäller ledning och organisation. I sektorchefens ansvar ligger även att agera på en kommunövergripande nivå. Sektorchefen är närmaste chef för de sju områdescheferna samt för sektorns stab. I staben samlas sektorns stödresurser i form av kontors- och nämndadministration, projekt- och utredningsarbete, information samt personal- och ekonomifrågor. Här finns även medicinskt ansvarig sjuksköterska/psykiatrisamordnare.

Äldreomsorg

Målgruppen inom äldreomsorgen är äldre personer som i olika former får hjälp i sin dagliga livsföring. Äldreomsorgen ger stöd till människor som bor i eget boende i form av hemtjänst. Hemtjänsten kan vid behov även kompletteras med korttidsvistelse, hemrehabilitering och dagverksamhet för dementa.

Äldreomsorgen kan även erbjuda särskilda boenden. Det finns idag 88 platser i särskilt boende inkl. korttidsboendet. I de särskilda boendena har kommunen ansvar för hälso- och sjukvård. För att säkerställa detta finns hälso- och sjukvårdspersonal upp till sjuksköterskenivå tillgänglig dygnet runt.

Inom äldreomsorgen finns även kommunrehab med arbets- och fysioterapeut, handläggare för bostadsanpassning samt hemsjukvården. Äldreomsorgen har ett tillagningskök samt två restauranger.

Tre fina höns flyttade in vecka 26 i hönsgrädden på Mellangården.

Mellangården är en dagverksamhet för dementa. Verksamheten har en blogg som ni kan ta del av här: <https://dagverksamhetmellangarden.blogspot.se/>

Individ-och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen är en bred verksamhet där människors behov av bistånd prövas enligt gällande lagstiftning. Inom individ- och familjeomsorgen ryms socialt arbete med barn, familjer och enskilda, arbetsmarknads- och försörjningsfrågor samt integration. Här finns även HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn och utslussverksamhet.

I verksamheten sker ett kvalificerat utredningsarbete som sedan ligger till grund för de biståndsinsatser som medborgarna beviljas oavsett om det handlar om att vara äldre, funktionsnedsatt eller en barnfamilj i behov av stöd. Allt behov av bistånd bedöms inom individ- och familjeomsorgens verksamhet.

Individ- och familjeomsorgen samverkar med andra aktörer, exempelvis arbetsförmedling, försäkringskassa, barn- och vuxenpsykiatri samt övrig hälso- och sjukvård. Förskolan och skolan är också viktiga samverkanspartners. Med tanke på att Norberg är en liten kommun sker viss verksamhet i samverkan med andra kommuner eller inom ramen för exempelvis Norra Västmanlands Samordningsförbund. De verksamheter som sker i samverkan med andra kommuner är budget-och skuldrådgivning, tillståndsenhet, familjerätt, familjerådgivning, ungdomsmottagning och öppenvård inom missbruksvården. Förskola och skola är också en samverkanspartner.

Område funktionsnedsatta

Området för funktionsnedsatta vänder sig till personer med olika former av funktionsnedsättning som inte orsakats av ett naturligt åldrande. Inom området för funktionsnedsatta ryms den samlade LSS-verksamheten. Det innebär att alla som utretts och bedömts tillhöra personkretsen med rättigheter enligt LSS får sina insatser genom området funktionsnedsattas omsorg. Inom ramen för LSS kan vi erbjuda boende med särskilt stöd och service, personlig assistans, korttidsvistelse/fritidshem, daglig verksamhet, kontaktperson och ledsagning. Inom ramen för socialtjänstlagen kan insatsen boendestöd beviljas

Händelser av väsentlig betydelse

Sektorchef

Politiker i sociala utskottet och tjänstemän från sektorn har gemensamt arbetat fram åtaganden för åren 2017-2018. Samverkan har därutöver även skett avseende handlingsplan för ett åtagande. Syftet med denna samverkan var att demokratiprocessen skulle stärkas genom att politiker och sektor, med respekt för våra olika uppdrag, tillsammans utvecklade en modell för hur den årliga verksamhetsplaneringen av sektorns samtliga områden ska gå till och vad den ska ha för innehåll.

Sektorchefen har under de senaste åren arbetat med att säkerställa områdeschefernas arbetsmiljö. Arbetsbelastningen behöver vara hanterbar för att skapa hållbara chefer och minska risken för personalomsättning. En närvarande chef inverkar även på medarbetarnas välmående. Extra medel har tilldelats vilket inneburit att ytterligare en områdeschef har rekryterats och som börjar sin tjänst i september. Ledningsgruppen står inför en annan omorganisation i samband med att två områdeschefer slutar med anledning av annat arbete samt pensionsavgång.

Ett politiskt beslut om tilldelning av en miljon för personalförsörjning med fokus på ökad tjänstgöringsgrad har gjort det möjligt för sektorn att öka grundbemanningen inom flera verksamheter i äldreomsorgen.

Arbetet med att implementera ÄBIC (äldres behov i centrum), som är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt som Socialstyrelsen tagit fram, pågick som intensivast andra halvåret 2016 för att sedan mer eller mindre avstanna under 2017. Anledningen var att man under

konfigurationen av det verksamhetssystem som stöder arbetsmetoden upptäckte att det saknades viss funktionalitet. Leverantören avsåg inte utveckla och uppdatera ÄBIC med anledning av att Socialstyrelsen vidareutvecklat metoden till att även omfatta andra än äldre och därmed låtit ÄBIC bli en del av metoden IBIC (individens behov i centrum). Denna modul är inte fullt utvecklad varför sektorn avvaktar det egna införandet och under tiden följer utvecklingen i några s.k. ”pilotkommuner” som tillsammans med leverantören för närvarande provar systemet.

Staben har varit delaktig i införandet av ett nytt webbaserat avvikelssystem.

Den 1 januari 2018 införs lagen om ”Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård”. Den ersätter den nuvarande lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. Sektorchefen samverkar med länets kommuner och Region Västmanland gällande förberedelser och implementering av lagen.

Individ- och familjeomsorgen

En föräldrastödjare/familjebehandlare har anställts i början av året i syfte att sänka antalet placeringar. Socialutskottet tog under våren beslut om att göra det möjligt för familjer att kunna få råd och stöd i form av ca fem samtal utan att vara beviljad bistånd. Familjebehandlarna bistår med det stödet och det finns en plan för hur stödet skall bli känt för barn/unga/familjer i Norbergs kommun. Samverkan har bland annat skett i form av att socialsekreterare har ”fältat” tillsammans med ungdomsgården och polisen i samband med marknadshelgen i april och skolavslutningen i juni.

Tillströmningen som varit på anvisningar av ensamkommande barn från migrationsverket har för tillfället stannat upp. Vilket ledde till att kommunens HVB Skallberget lades ner våren 2017. Nya ersättningsystem gällande ensamkommande barn trädde i kraft 1 juli 2017, i och med detta har samtliga placeringar setts över och dygnskostnaderna har förhandlats om, framför allt med de konsulentstödda familjehemföretagen. Detta för att matcha den schablonersättning som numera utgår.

I FO har upprättat rutiner och riktlinjer gällande dödsboanmälan. Utbildningsinsatser avseende våld nära relationer har genomförts. Arbetet med rutiner inom socialsektorn har under hela perioden varit pågående. Rutiner för enskilda ärenden gällande våld i nära relation vuxen respektive barn har skapats och implementerats på FO enheten. Vidare så har rutin för ärendehantering gällande person utsatt för prostitution eller människohandel tagits fram och implementerats på FO enheten.

Projekt ”Påfart” fortsätter att för de som är i etableringen. Det är ett arbetsmarknadsprojekt som Arbetsförmedlingen finansierar. I projektet finns Norberg, Fagersta och Skinnskattebergs kommuner, Bergslagens Folkhögskola tillsammans med Arbetsförmedlingen.

Samverkan pågår med företagarna i Norberg kring ett soprojekt utifrån miljötank. En ansökan finns hos Arbetsförmedlingen centralt om att kunna utöka projektet med en ny riktning. Förslaget är att göra ett spår för studier riktat mot vård- omsorg och skola- barnomsorg. Det blir en förberedande kurs inklusive praktik som sedan kan leda till en extratjänst inom respektive områden. Efter det ska individen vara bättre rustad att läsa vidare till t.ex. undersköterska.

Kommunservice har hittills i år haft lite lägre antal deltagare. 29 personer har tagit del av verksamheten under året. 15 deltagare har skrivits in under 2017 varav 9 gått till egen försörjning. 3 av dem har fått jobb på reguljära arbetsmarknaden. Det har varit informationsträffar för deltagarna inom olika område som till exempel budget och skuldrådgivning, arbetsförmedlingen och kommunal. En stor föreningsträff har anordnats där medarbetare var med och informerade om kommundienst verksamhet.

Äldreomsorgen

Ett flertal medarbetare sedan många år har gått eller planerar att gå i pension under året, något som innebär att stor erfarenhet och kompetens försvinner från verksamheterna. Behovet av rekrytering av personal med rätt kompetenser är ett stort och krävande arbete.

Rekrytering av vikarier inom äldreomsorgen inför sommaren påbörjades redan i början av januari eftersom tillgången på vikarier bedömdes som liten. För att underlätta processen skedde introduktion av vikarier även under kvällar och helger, detta för att ge personer som studerar möjlighet till god introduktion. Alla tilltänkta sommarvikarier bjöds in till introduktionsträff om ca 4 timmar utöver introduktion på respektive arbetsplats.

Upphandling av nytt trygghetslarm i ordinärt boende har genomförts vilket inneburit utbyte av samtliga larm samt utbildning för personalen. Gällande upphandling av trygghetslarm i särskilt boende så pågår den och beräknas vara klar innan årsskiftet.

Förebyggande och förbättringsarbete pågår kontinuerligt. Utbildning har genomförts bland annat för att öka kvaliteten vid vård i livets slutskede. Kommunrehab har utbildat omvårdnadspersonal till rehabombud vilket ökar kvaliteten hos omsorgstagarna samtidigt som personalens arbetsmiljö förbättras. Handedarutbildning genomförs för att all personal ska kunna ta emot nya medarbetare.

Projekt Mönsterarbetsplats har utvärderats under våren och kommer att fortsätta till mars 2018, då har projektet pågått i två år. Projektets syfte är att öka sysselsättningsgraden och minska delade turer.

Stimulansmedel från regeringen för ökad bemanning inom äldreomsorgen gav sektorn möjlighet till extra anställningar under 2017. Pubkvällar har anordnats på Björkängen.

Område funktionsnedsatta

De dagliga verksamheterna, korttids/fritids och boendestödet varierar över tid med antal deltagare. Positivt är att antal praktikplatser i samhället har ökat för deltagarna. Verksamheten fortsätter sälja korttidsplatser för barn och unga till andra kommuner.

All personal inom området funktionsnedsatta har påbörjat utbildning i bemötande, diagnoser, kommunikation och förhållningsätt som fortsätter under året

Det har varit svårare än tidigare att anställa vikarier och fylla vakanta tjänster. Sommarvikarierna började gå dubbelt tidigt under våren för att skapa trygghet inför sommaren. Flera av vikarierna har gått dubbelt på kvällar och helger eftersom de går i skolan. Arbetet med att implementera det nya avvikelsesystemet har börjat.

Mål och måluppfyllelse

Den tillgängliga och attraktiva kommunen			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen	Bistånd ska vara individanpassat och rättssäkert. Individens behov och önskemål ska ligga till grund för en trygg vård och omsorg. Det ska därför finnas individuellt utformade genomförandeplaner i alla pågående insatser där det inte finns annan plan eller där det är uppenbart obehövligt.	Det finns en planering hos alla områdeschefer för att säkerställa att ovan åtagande genomförs. Det finns inte genomförandeplaner i 100 % av alla pågående insatser. Hemtjänsten saknar vissa genomförandeplaner. Förbättringsarbetet fortgår.	
	Demokratiprocessen ska stärkas genom att politiker och sektor, med respekt för våra olika uppdrag, tillsammans utvecklar en modell för hur den årliga verksamhetsplaneringen av sektorns samtliga områden ska gå till och vad den ska ha för innehåll. Politiska mål- och styrsystem, omvärdsanalys, verksamhetsanalys och delaktighet blir ledord i detta arbete.	Uppföljning vid årsbokslut. Dokumentet är redan upprättat.	
Invånarna är trygga i livets alla skeenden	Socialektorn ska tillhandahålla invånarna tydlig och korrekt information i broschyrer och via kommunens hemsida.	Uppföljning årsbokslut.	
I Norberg tas alla förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till ett livslångt och livsvitt lärande	Vid medarbetarsamtal skall chef undersöka om den anställdes hela kompetens tas till vara och hur den kan utvecklas.	Uppföljning årsbokslut.	
Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun	Vi ska sträva efter att identifiera och använda de funktioner som finns i våra it-verksamhetssystem och övrig teknisk utrustning på bästa sätt. Vi ska fortsätta att erbjuda personalen kompetensutveckling, vägledning och stöd vad avser verksamhetssystem och teknisk utrustning.	Uppföljning årsbokslut.	

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort	Representanter från Individ- och familjeomsorgen ska vara ute i kända ungdomsmiljöer under kvällar och nätter när det är skolavslutning, marknad och större evenemang.	Uppföljning vid årsbokslut.	

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare			
Verksamhetsmål	Åtaganden	Kommentar	Trend
Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare	För att vara en attraktiv arbetsgivare ska sociala sektorns ledningsgrupp under 2017 förstärkas med ytterligare en medarbetare.	Uppföljning vid årsbokslut.	
	Vi ska ha yrkesambassadörer i verksamheterna.	Uppföljning vid årsbokslut.	

Kommentar:

Respektive utskott ska utifrån kommunstyrelsens 10 övergripande mål formulera åtaganden. Det sociala utskottet har formulerat åtaganden utifrån omvärdsanalys och verksamhetsanalys och dessa åtaganden är kopplade till konkreta handlingsplaner.

Åtagande 1 följs upp vid både del- och årsbokslut. Övriga åtaganden följs upp vid årsbokslut. Grön pil betyder att åtagandet är uppfyllt/går åt rätt håll och gul pil betyder i denna redovisning att åtagandet ännu ej har följts upp.

Framtiden

Sektorchef

Sektorchefens ledningsgrupp kommer under resten av året att vara minskad med två chefer. En planering för hur sektorns ledningsgrupp ska organiseras har pågått under hela året. Delar av hur framtida organisationen ska se ut är klar sen kommer vissa delar att färdigställas kring årsskiftet. Det kommer dock att bli en högre arbetsbelastning för alla. Rekrytering pågår gällande områdeschef i äldreomsorg.

Som ett led i kommunens arbete med digitalisering har införandet av digitala handlingar inletts på ledningskontoret. Under hösten kommer införandet att påbörjas för ledarmötena i sociala utskottet. Sektorn fotsätter att följa utvecklingen av IBIC.

Ett politiskt förslag gällande arbetstidsförkortning i hemtjänsten finns och beslut ska fattas under hösten. Sektorn ser fram emot ett sådant införande som syftar till att höja kvalitén för omsorgstagarna och förbättra arbetsmiljön för personalen.

Äldreomsorg

För att stärka kvalitén på omsorgen nattetid på särskilda boenden för äldre har Sveriges kommuner och landsting (SKL) tagit fram en rekommendation som Sveriges kommuner rekommenderas att anta. Den innehåller fyra områden som handlar om att stärka och utveckla kvalitén inom digitalisering, ledarskap samt individens behov av omsorg och tillsyn nattetid.

Pubkvällar kommer att genomföras under hösten för att sen utvärderas. Ett antal utbildningar kommer att genomföras och arbetet med kvalitetsregistren fortsätter med senior alert, palliativa registret samt BPSD, beteendemässiga psykiska symtom vid demenssjukdom.

Individ- och familjeomsorg

Arbetsmarknadenheten kommer att vara ute mer på arbetsmarknaden, göra studiebesök och hitta fler praktikplatser samt se över möjligheter till att utveckla språkpraktik.

Utifrån det nya ersättningssystemet gällande ensamkommande barn som trädde i kraft 1 juli 2017 fortsätter sektorn att följa utvecklingen.

En länsträff för POSOM är planerad till september där Norberg står som värd i år. Innehållet i träffen kommer bland annat att belysa våldsbejakande extremism.

Område funktionsnedsatta

All personal inom området funktionsnedsatta kommer att gå utbildning i bemötande, diagnoser, kommunikation och förhållningsätt under hösten och tidig vår 2018. Habiliteringen håller i utbildningen som består av fyra tillfällen per person.

Sektorn har även via statliga medel möjligheten att ge personalen utbildning och handledning i ”Beteendestöd i vardagen”. Utbildningen ges till omvårdnadspersonal, sjuksköterska och områdeschef. Detta sker tillsammans med Fagersta kommun.

En utredning av LSS-boende har genomförts och ett behov finns för fler platser. En översyn av lokaler pågår.

Driftsredovisning

Resultat (kkkr)	Prognos 171231		Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
	Budget	Prognos			
Intäkter	57 458,0	58 126,5	73 631,2	47 662,4	48 306,7
Kostnader	-187 928,8	-188 597,3	-197 972,4	-129 171,3	-129 861,7
Nettokostnader före kapitalkostnad	-130 470,8	-130 470,8	-124 341,2	-81 509,0	-81 555,0
Kapitalkostnad	-323,0	-323,0	-344,5	-215,8	-231,7
Nettokostnad före kommunbidrag	-130 793,8	-130 793,8	-124 685,7	-81 724,8	-81 786,7
Kommunbidrag, årsbudget	129 828,0	129 828,0	123 760,7	129 828,0	123 760,7
Kommunbidrag, tilläggsbudget	965,8	965,8	925,0	965,8	500,0
Budgetavvikelse	0,0	0,0	0,0	49 069,0	42 474,0

Ekonomiskt utfall och större avvikelser med prognos

Prognosen visar på ett nollresultat. Sektorchefen visar ett överskott som orsakas av friställande av medel ur bufferten. Äldreomsorgen visar ett underskott som framförallt orsakas av höga lönekostnader inom hemtjänst och sjuksköterskor. Hemtjänsten har även höga sjukskrivningstal som påverkar både arbetstyngden och det ekonomiska resultatet. Underskottet reduceras av överskottet hos individ och familjeomsorgen.

Redovisningsprinciper

Redovisningsmallens dokument

Resultaträkningen – sammanfattar kostnader och intäkter samt visar årets förändring av det egna kapitalet.

Balansräkningen – visar kommunens ekonomiska ställning på bokslutsdagen.

Finansieringsanalys

Finansieringsanalys enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation nr 16.2 används.

Värdering

Övergripande värderingsprincip är försiktighetsprincipen, vilket medför att skulder inte får undervärderas respektive att tillgångar inte får övervärderas.

Interna poster

Verksamhetens intäkter och kostnader är justerade med interna poster, förutom budget.

Leverantörsfakturer och utställda fakturer

Periodisering har gjorts av leverantörsfakturer och utställda fakturer med väsentliga belopp.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats.

Semesterlöneskulden

Semesterlöneskulden har redovisats som en kortfristig skuld.

Avskrivningar - komponentavskrivning

Avskrivning av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod.

Minsta gräns för komponentindelning vid åtgärder >1,0 miljoner kronor. För nya investeringar används i tillämpliga delar SKL:s publikation *Komponentavskrivning i kommuner och landsting*.

Pensioner

Förändringen av pensionsskulden redovisas under verksamhetens kostnader.

Intjänade pensioner från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen enligt den så kallade blandade modellen. Kommunen har för perioden 1998-2005 beslutat att hela den individuella delen av pensionen skall betalas ut för individuell sektor. Från och med år 2006 är avsättningen obligatorisk. Beräkningen av den individuella delen är gjord efter samma förhållande mellan lönesumma och verklig kostnad som utfallet 2015.

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot förbundschef på NVK.

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot nuvarande och tidigare kommunalråd.

Som underlag för pensionsskuld och pensionskostnader har KPA´s beräkning för 2016 använts.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats och redovisats det år då den beskattningsbara inkomsten intjänats.

Kommunen tillämpar rekommendation 4.2 från ”Rådet för kommunal redovisning” vad avser redovisning av skatteintäkter.

Rekommendationen avseende kommunalskatt innebär att inkomstarets redovisade skatteintäkter består av tre delar:

- preliminära månatliga inbetalningar
- prognos för slutavräkning (år 2017) från SKL, decemberprognosen
- differens mellan slutlig taxering och prognos föregående år (2016)

Till slutavräkningen avseende 2017-08-31 har vi använt Sveriges Kommuner och Landstings prognos från 170817, cirkulär 17:42.

Leasingavtal

Rekommendation nr 13.2 gällande Redovisning av leasingavtal innebär att klassificering skall göras av leasingavtal, antingen som finansiellt eller operationellt. Leasingavtalen inom Norbergs kommun är klassificerade som operationella.

Omsättningstillgångar

Aktier och fonder, både ränte- och aktiefonder redovisas enligt den kommunala redovisningslagen som omsättningstillgångar och tas alltid upp till lägsta värdets princip.

Uppskattningar och bedömningar

Eventuella differenser mellan intäkter och kostnader avseende ensamkommande flyktingbarn resultatförs från och med 2017.

Redovisningsbegrepp och ordlista

Anläggningsskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder inklusive avsättningar.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedda för stadigvarande bruk.

Avskrivningar

Den värdeminskning (förslitning) som årligen sker på en anläggningstillgång, baserat på anskaffningsvärdet inkluderat omkostnader dividerat med den ekonomiska livslängden.

Avsättningar

Ekonomiska förpliktelser som är säkra, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då dessa ska infrias och betalas ut.

Eget kapital

Består av anläggningsskapital (bundet i anläggningar m m) och rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investeringsändamål).

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier, obligationer, långsiktiga fordringar, avskrivning sker ej.

God redovisningssed

En faktisk förekommande praxis hos en kvalitativt representativ krets bokföringsskyldiga det vill säga man ska inte motgå lagar och uttalanden från den teoretiska verksamma expertisen såsom rekommendationsorganen.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som nyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader

Benämning för internränta och avskrivning.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten som skall betalas inom ett år.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt (förmågan att betala sina skulder i rätt tid).

Långfristiga skulder

Lån som är på längre än ett år och innehåller ränteutgifter.

Materiella anläggningstillgångar

Kan vara fastigheter, byggnader, mark, maskiner och inventarier som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag m m.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Nyckeltal

Mäter förhållandet mellan två storheter, t ex likvida medel i procent av externa utgifter (likviditet).

Omsättningstillgångar

Kan vara lager, förråd, kontanter, och kundfordringar (kortsiktiga).

Periodisering

Fördelning av inkomster och utgifter på de redo-visningsperioder till vilka de hör.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Skuldsättningsgrad

Hur stor del av kommunens tillgångar som är lånefinansierade.

Soliditet

Ett nyckeltal som visar procentuellt den del av totala tillgångar som är egenfinansierad, eget kapital dividerat med balansomslutningen (totalt kapital). Visar betalningsförmågan på längre sikt. Ju högre soliditet desto större ekonomiskt handlingsutrymme.

Drifts- och investeringsredovisning

Sammanställd driftredovisning

Nämnd (kk)	Årsbudget 2017	Prognos 171231	Avvikelse	Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
Kommunfullmäktige	67 611	67 767	-156	66 494	31 940	36 943
Kommunstyrelsen	262 980	262 880	100	244 944	166 797	161 432
<i>varav kommunstyrelsen och allmänna utskottet</i>	<i>15 050</i>	<i>14 950</i>	<i>100</i>	<i>12 827</i>	<i>8 153</i>	<i>7 490</i>
<i>varav kultur-, idrotts- och fritidsutskottet</i>			<i>0</i>	<i>10 556</i>		<i>6 986</i>
<i>varav demokrati- och samhällsutvecklings- utskottet</i>	<i>6 880</i>	<i>6 880</i>	<i>0</i>		<i>4 254</i>	
<i>varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>110 256</i>	<i>110 256</i>	<i>0</i>	<i>96 876</i>	<i>72 665</i>	<i>65 171</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>130 794</i>	<i>130 794</i>	<i>0</i>	<i>124 686</i>	<i>81 725</i>	<i>81 787</i>
Summa kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	330 591	330 647	-56	311 439	198 737	198 375
Finansiering	-332 007	-338 225	6 217	-344 119	-230 323	-235 535
Totalt	-1 416	-7 577	6 161	-32 680	-31 587	-37 159

Sammanställd investeringsredovisning

Nämnd (kk)	Nettobudget 2017	Utfall 170831	Prognos 171231	Avvikelse	Nettoinvest 2016	Nettoinvest 160831
Kommunfullmäktige	19 024	16 806	47 233	-28 209	19 100	9 242
Kommunstyrelsen	1 517	3 296	4 732	-3 215	435	424
<i>varav allmänna utskottet</i>	<i>856</i>	<i>3 296</i>	<i>4 071</i>	<i>-3 215</i>	<i>89</i>	<i>78</i>
<i>varav demokrati- och samhällsutv. utskottet</i>	<i>100</i>		<i>100</i>			
<i>varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>236</i>		<i>236</i>	<i>0</i>	<i>346</i>	<i>346</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>325</i>		<i>325</i>	<i>0</i>		
Totalt	20 541	20 102	51 965	-31 424	19 534	9 667

Driftsredovisning

(kkr)	Årsbudget 2017	Prognos 171231	Avvikelse	Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
Kommunfullmäktige						
Kommunfullmäktige	712	712	0	543	332	327
Revisionen	280	280	0	329	170	203
Kommunalt partistöd	131	174	-43	189	116	171
Överförmyndare	856	972	-116	735	872	1 009
NVU	35 378	35 787	-410	32 786	22 489	21 330
Bidrag till NVK	13 218	12 273	945	13 732	-3 908	1 867
Inköpsverksamhet	661	721	-60	638	481	445
Outhyrda lokaler		268	-268	116	210	227
SDR	5 179	5 179	0	5 110	3 391	3 296
V-Dala miljö- o byggnadsnämnd	3 018	3 018	0	2 349	2 017	1 961
V-Dala Lönenämnd	1 039	1 039	0	856	682	452
N Västmanlands Ekonominämnd	4 001	4 001	0	4 124	2 667	2 531
VL, länstrafiken	2 949	3 185	-236	3 730	2 302	2 343
N Västmanlands Samordningsförb.	190	157	33	157	118	79
Näringslivsfrämjande åtgärder			0	1 101		703
Summa kommunfullmäktige	67 611	67 767	-156	66 494	31 940	36 943
Kommunstyrelsen						
Kommunstyrelsen	1 367	1 367	0	1 297	800	851
Allmänna utskottet	199	199	0	158	146	116
Personalutskottet	52	52	0	51	26	46
Prestationsbaserade medel				2		2
Tillgänglighet för hållbar IT				34		34
Till kommunstyrelsens förfogande	1 178	1 178	0	1 304	349	151
Bredband kommunstyrelsen	10	10	0	10		6
Medlemsavg. under kommunstyrelse	512	512	0	351	109	319
Kanslisektionen	1 887	1 637	250	2 049	969	1 394
Info/utredning	733	733	0	818	422	189
Enhet administration	5 262	4 234	1 028	2 530	1 939	1 930
Turism		41	-41	669	41	514
Ledningskontoret utvecklingsmedel	100	100	0	36	10	35
Delegation unga till arbete			0	-6		6
IT-verksamhet, gemensam	273	1 354	-1 081	257	1 275	229
Ansvarsförsäkring	355	643	-288	621	488	380
Avgift SKL, VKL	311	289	22	308	289	205
Reception/växel			0	59		59
Personalsektionen	1 682	1 450	231	1 685	634	1 245
Friskvård	21	21	0			0
Fackliga företrädare	748	748	0	302	416	151
Personalpolitiska åtgärder	21	21	0			0
Feriarbeten	204	189	15	182	189	182
Miljö- och utveckling	10	10	0			0
Företagshälsovård	89	89	0	54	3	3
Lönenämnden			0		15	15
Lönesektionen			0		-15	-612
Lönen, egna kostnader	37	73	-36	57	49	39
Summa kommunstyrelsen	15 050	14 950	100	12 827	8 153	7 490

(kkr)	Årsbudget 2 017	Prognos 171231	Avvikelse	Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
Kultur-, idrotts- och fritidsutskottet				10 556		6 986
Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet						
Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet	105	105	0		68	
Demokrati- och samhällsutvecklingskontoret	843	731	112		386	
Turism	840	840	0		632	
Stöd till studieförbund	40	52	-12		52	
Föreningsstöd och anläggningar	2 614	2 714	-100		1 854	
Konsumentvägledning	0	0	0		-2	
Näringslivsfrämjande åtgärder	656	656	0		349	
Kulturmiljövård	1 219	1 219	0		555	
Evenemang och kultur	562	562	0		358	
Summa demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet	6 880	6 880	0	0	4 254	0
Barn- och utbildningsutskottet						
Barn- och utbildningsutskottet	143	143	0	104	94	92
Barn- och utbildningskontor	3 843	3 843	0	-5 562	3 012	-3 150
Skolmältider	7 564	7 564	0	7 683	5 521	5 645
Grundskola	54 823	54 823	0	57 433	36 405	37 026
Fritids	3 235	3 235	0	2 459	1 940	1 658
Förskola	27 533	27 533	0	27 046	17 751	17 568
Förskoleklass	2 281	2 281	0	2 581	1 446	1 849
Grundskoleklass	2 917	2 917	0	3 085	1 962	2 135
Musikskolan	1 716	1 716	0	1 898	1 141	1 314
Integration	1	1	0	114	41	1 009
Familjecentralen	39	39	0	34	22	24
B U T	6 161	6 161	0	0	3 331	0
Summa barn- och utbildningsutskottet	110 256	110 256	0	96 876	72 665	65 171
Socialutskottet						
Socialutskottet	247	281	-34	227	152	135
Förvaltningschef	6 419	5 341	1 078	4 592	2 834	2 843
Individ- och familjeomsorgen	30 276	29 633	643	27 980	13 704	18 575
Äldreomsorg	74 799	76 609	-1 810	73 606	50 428	48 035
Område för funktionsnedsatta	19 053	18 930	123	18 183	14 607	12 199
Projekten	0	0	0	98	0	0
Summa socialutskottet	130 794	130 794	0	124 686	81 725	81 787
Summa	330 591	330 647	-56	311 439	198 737	198 375

Finansieringen

(kk)	Årsbudget 2 017	Prognos 171231	Avvikelse	Bokslut 2016	Utfall 170831	Utfall 160831
Finansieringen						
Hyror och arrenden	-12 655	-12 655	0	-12 623	-8 756	-8 035
Bidrag			0		-2 000	
Försäljning av verksamhet	-3 000	-3 054	54	-175	-54	-146
Skatteintäkter	-270 532	-261 387	-9 145	-248 181	-174 418	-164 739
Generella statsbidrag	-74 100	-85 626	11 526	-104 328	-57 084	-71 401
Finansiella intäkter		-197	197	-145	-216	-68
Försäljningsmedel	-2 400	-2 400	0	-3 103	-1 660	-1 952
Bidrag och transfereringar	178	178	0	177	118	118
Entreprenader och köp av verksamh.			0	1 002		2
Löner arbetad tid	2 423		2 423			
Förändring semesterlöneskuld	500	500	0	33	-3 954	-4 099
Sociala avgifter enligt lag och avtal	145	469	-324	167	350	-22
Pensionskostnader	5 730	5 370	359	6 237	3 689	3 729
Lokal- och markhyror	300	317	-17	-4 382		20
Försäkringsavgifter			0	478		
Övriga främmande tjänster		119	-119	112	103	87
Avskrivningar	10 300	10 300	0	13 374	6 972	6 193
Inkomst- och kostnadsutjämning	5 300	5 819	-519	2 544	3 879	1 696
Finansiella kostnader	3 450	1 668	1 782	1 743	1 101	1 232
Diverse interna kostnader	2 355	2 355	0	2 952	1 607	1 850
Summa finansieringen	-332 007	-338 224	6 217	-344 119	-230 323	-235 535
Totalt kommunen	-1 416	-7 577	6 161	-32 680	-31 587	-37 159

Investeringsredovisning

(kkkr)	Nettobudg 2017	Utfall 170831	Prognos 171231	Avvikelse	Nettoinvest 2016	Nettoinvest 160831
Kommunfullmäktige						
Entreprenad NVK						
Ofördelade investeringar	12 041		12 041	0		0,0
Björkängen kök, ny ventilation				0	863	863
Tinget 7, kommunhuset				0	79	79
Bruksbo 3, Blåsippan, ny förskoleavdelning				0	3 944	3 944
utbo 1:92				0	3 848	3 848
Klacken 1:25, exploatering				0		273
Svanen	789			789	2 186	
Utredning projektering av ny idrottshall	0	15 021	28 744	-28 744	2 433	224
Utredning projektering nytt LSS-boende				0	12	12
Kylsbo 1:6, Kärrgruvans skola	853	725	853	0	677	
Kylsbo 1:6, Kärrgruvans skola	4 590	805	4 590	0	397	
Brandstation, byte tak				0	4 662	
Busstorget ombyggnad	750		750			
Klacken 1:25, VA		255	255	-255		
Kommunfullmäktige	19 024	16 806	47 233	-28 209	19 100	9 242
Kommunstyrelsen						
varav kommunstyrelsens allmänna utskott						
Fastighetsförvärv		3 215	3 215	-3 215	10	
IT investeringar	856	82	856	0	78	78
Kommunstyrelsen	856	3 296	4 071	-3 215	89	78
varav demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet						
Investeringar DSU	100	0	100	0		
Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet	100	0	100	0	0	0
varav barn- och utbildningsutskottet						
IT investering BUN	161		161	0	129	129
Inventarier BUN	75		75	0	217	217
Barn- och utbildningsutskottet	236	0	236	0	346	346
varav socialutskottet						
Inventarier socialnämnden	325		325			
Socialutskottet	325	0	325	0	0	0
Totalt kommunstyrelsen	1 517	3 296	4 732	-3 215	435	424
Totalt kommunen	20 541	20 102	51 965	-31 424	19 534	9 667

Nya idrottshallen med fritidsgård

Norbergs kommun ♦ Box 25 ♦ 738 21 Norberg
Besöksadress: Malmgatan 7 ♦ 738 31 Norberg
Telefon: 0223-290 00
Fax: 0223-207 78
E-post: info@norberg.se
Hemsida: www.norberg.se
Facebook: www.facebook.com/norbergs.kommun